

Obsah

Osnova:	5
1. Úvod.....	7
1.1 Cíl práce, odůvodnění výběru tématu, hypotéza, výzkumná otázka.....	7
1.2 Vymezení kompetenčních sporů	8
1.3 Druhy kompetenčních sporů	8
1.4 Struktura práce	10
2. Soudní přezkum rozhodnutí správních orgánů	14
2.1 Soudní přezkum podle SŘS	15
2.1.1 Žaloba proti nezákonnému rozhodnutí správního orgánu.....	16
2.1.2 Žaloba proti nečinnosti správního orgánu.....	18
2.1.3 Žaloba proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení.....	21
2.1.4 Soudnictví ve věcech volebních a ve věcech místního referenda	23
2.1.5 Řízení ve věcech politických stran a hnutí.....	24
2.1.6 Řízení o zrušení opatření obecné povahy.....	25
2.1.7 Opravné prostředky	26
2.2 Soudní přezkum podle části V. OSŘ.....	28
2.2.1 Vývoj.....	29
2.2.2 Současná část pátá OSŘ	30
3. Kompetenční spory, které řeší zvláštní senát dle zákona č. 131/2002 Sb.....	34
3.1 Charakteristika kompetenčních sporů rozhodovaných dle zákona č. 131/2002 Sb.	34
3.2 Které kompetenční spory zvláštní senát neřeší?	37
3.3 Kladný a záporný kompetenční spor.....	41
4. Zvláštní senát.....	43
4.1 Složení zvláštního senátu	43
4.2 Funkční období.....	45

4.3 Předmět a způsob rozhodování	45
5. Řízení před zvláštním senátem.....	47
5.1 Účastníci řízení před zvláštním senátem a strany řízení	47
5.2 Aktivní legitimace k podání návrhu před zvláštním senátem	47
5.3 Návrh na zahájení řízení – náležitosti	48
5.4 Průběh řízení před zvláštním senátem.....	48
6. Rozhodnutí zvláštního senátu.....	49
7. Výstupy z judikatury - vybrané konkrétní případy kompetenčních sporů	51
7.1 Statistické údaje	51
7.2 Vybrané judikáty zvláštního senátu	53
7.2.1 Usnesení Konf 6/2005-11 ze dne 31. 05. 2006, spor o pravomoc mezi Českým telekomunikačním úřadem a Obvodním soudem pro Prahu 3, za účasti žalobce - akciové společnosti U a a žalované Anny H.	54
7.2.2 Usnesení Konf 4/2007-6 ze dne 08. 06. 2007, kompetenční spory v oblasti věcné příslušnosti soudů k přezkumu zákonnosti rozhodnutí o vyvlastnění po 1. 1. 2007.....	56
7.2.3 Usnesení Konf 42/2010-7 ze dne 12. 01. 2011 – příslušnost k přezkumu rozhodnutí speciálního stavebního úřadu.....	60
7.2.4 Usnesení Konf 87/2011-6 ze dne 16. 08. 2012 – spor mezi okresním soudem a soudním exekutorem	62
7.2.5 Usnesení Konf 28/2012-15 ze dne 16. 08. 2012 – Pravomoc zvláštního senátu k vydání předběžného opatření	64
7.2.6 Usnesení Konf 25/2012 – 9 ze dne 6. 9. 2012 - žádná ze stran není příslušná rozhodovat ve věci	65
8. Závěr.....	67
Seznam použité literatury:.....	72
Knihy:.....	72
Odborné články:	72
Internetové zdroje:	73

Právní předpisy:	74
Judikatura:	74

Osnova:

- 1) Úvod
  - 1.1 Cíl práce, odůvodnění výběru tématu, hypotéza, výzkumná otázka
  - 1.2 Vymezení kompetenčních sporů
  - 1.3 Druhy kompetenčních sporů
  - 1.4 Struktura práce
- 2) Soudní přezkum rozhodnutí správních orgánů
  - 2.1 Soudní přezkum podle SŘS
    - 2.1.1 Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu
    - 2.1.2 Žaloba proti nečinnosti správního orgánu
    - 2.1.3 Žaloba proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení
    - 2.1.4 Soudnictví ve věcech volebních a ve věcech místního referenda
    - 2.1.5 Řízení ve věcech politických stran a hnutí
    - 2.1.6 Řízení o zrušení opatření obecné povahy
    - 2.1.7 Opravné prostředky
  - 2.2 Soudní přezkum podle části V. OSŘ
- 3) Kompetenční spory, které řeší zvláštní senát dle zákona č. 131/2002 Sb.
  - 3.1 Charakteristika kompetenčních sporů rozhodovaných dle zákona č. 131/2002 Sb.
  - 3.2 Které kompetenční spory zvláštní senát neřeší?
  - 3.3 Kladný a záporný kompetenční spor
- 4) Zvláštní senát
  - 4.1 Složení zvláštního senátu
  - 4.2 Funkční období
  - 4.3 Předmět a způsob rozhodování

5) Řízení před zvláštním senátem

5.1 Účastníci řízení před zvláštním senátem

5.2 Aktivní legitimace k podání návrhu před zvláštním senátem

5.3 Návrh na zahájení řízení - náležitosti

5.4 Průběh řízení před zvláštním senátem

6) Rozhodnutí zvláštního senátu

7) Výstupy z judikatury - vybrané konkrétní případy kompetenčních sporů

7.1 Statistické údaje

7.2 Vybrané judikáty zvláštního senátu

7.2.1 Usnesení Konf 6/2005-11 ze dne 31. 05. 2006, spor o pravomoc mezi Českým telekomunikačním úřadem a Obvodním soudem pro Prahu 3, za účasti žalobce - akciové společnosti U.

7.2.2 Usnesení Konf 4/2007-6 ze dne 08. 06. 2007, kompetenční spory v oblasti věcné příslušnosti soudů k přezkumu zákonnosti rozhodnutí o vyvlastnění po 1. 1. 2007

7.2.3 Usnesení Konf 42/2010-7 ze dne 12. 01. 2011 – příslušnost k přezkumu rozhodnutí speciálního stavebního úřadu.

7.2.4 Usnesení Konf 87/2011-6 ze dne 16. 08. 2012 – spor mezi okresním soudem a soudním exekutorem.

7.2.5 Usnesení Konf 28/2012-15 ze dne 16. 08. 2012 – Pravomoc zvláštního senátu k vydání předběžného opatření

7.2.6 Usnesení Konf 25/2012 – 9 ze dne 6. 9. 2012 – nebyl příslušný ani jeden orgán

8) Závěr

Resumé

1. Úvod

Tématem mé závěrečné práce jsou kompetenční spory podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.

1.1 Cíl práce, odůvodnění výběru tématu, hypotéza, výzkumná otázka

Cílem této práce je detailně analyzovat kompetenční spory, o kterých rozhoduje zvláštní senát, který byl zřízen na základě zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. Dílčím cílem práce je pak zjistit, jak dlouho v průměru trvá řízení ve věci a s jakými problémy se řízení před zvláštním senátem nejčastěji potýká.

Toto téma bylo zvoleno především s ohledem na skutečnost, že problematika kompetenčních sporů nepatří mezi nejčastější témata mezi odbornými texty. Tím je zde dán určitý prostor pro nové či neobvyklé pojetí a uchopení tématu. Problematika kompetenčních sporů přitom představuje v současné právní úpravě obsáhlý a mnohovýznamový koncept, s množstvím rozmanitých řešení, která poskytuje i rozsáhlá rozhodovací činnost soudních autorit, čímž je možné pracovat do značné míry s judikaturou, nicméně odborných publikací na toto téma, ze kterých by bylo možné čerpat, zdaleka tolik není.

Tato studie bude rovněž ověřovat hypotézu, že kompetenční spory, které jsou předmětem rozhodování zvláštního senátu častěji než situace, kdy jsou stranami dva soudy, řeší případy, kdy jednou stranou je soud a druhou stranou je správní orgán.

V této diplomové práci dále zodpovím následující výzkumné otázky:

- Jaký je přínos zvláštního senátu pro rozhodování kompetenčních sporů?
- Nebylo by možné, řešit rozhodování o kompetenčních sporech, kde alespoň jednou stranou je soud jiným, efektivnějším způsobem?

1.2 Vymezení kompetenčních sporů

Pod pojmem kompetenční spory (nebo též kompetenční konflikty) se obecně rozumí spory o příslušnost, nebo v některých případech rovněž spory o pravomoc. O sporech o pravomoc se hovoří mimo jiné v zákoně č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů nebo také v zákoně č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „SŘS“), což je důvodem, proč bude v této práci kompetenční spor chápán jako spor o pravomoc. Pravomocí se pro účely práce rozumí právní prostředky, které má orgán k dispozici pro výkon své působnosti.¹

„Kompetenční spor vzniká buď mezi orgánem státní správy a orgánem samosprávy nebo mezi orgány samosprávy vzájemně (například mezi orgánem obce a orgánem kraje) o to, kdo má v určité věci vydat rozhodnutí. V praxi jsou častější negativní kompetenční spory (obě strany sporu mají za to, že do jejich kompetence rozhodování nepatří), stávají se však i případy opačné (kdy například účastník řízení zjistí, že o jeho (totožné) věci rozhodoval jak orgán státní správy, tak i orgán samosprávy).“²

1.3 Druhy kompetenčních sporů

Rozlišujeme různé druhy kompetenčních sporů, které jsou následující:³

1. Kompetenční spory rozhodované v rámci veřejné správy (především spory rozhodované dle zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu). Správní řád (dále jen „SpŘ“) upravuje řešení sporů o věcnou příslušnost (§ 133 SpŘ) i místní příslušnost (§ 11 odst. 2 SpŘ).
2. Kompetenční spory o „rozsah kompetencí správních orgánů a orgánů územní samosprávy“, které do 31. 12. 2002 rozhodoval téměř výlučně Ústavní soud (podle čl. 87 odst. 1 písm. k) Ústavy). Zákodárce v souladu s

---

¹ SLÁDEČEK, Vladimír, *Obecné správní právo*, 2 aktualizované a přepracované vydání, Praha: ASPI, 2009, ISBN 978-80-7357-382-9, s. 329.

² Kompetenční žaloby. *Nejvyšší správní soud* [online]. 2011 [cit. 2014-12-29]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Kompetencni-zaloby/art/495?menu=315>.

³ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo, obecná část*. 7. rozšířené vyd. Praha: C.H.Beck, 2009. ISBN 970-80-7400-049-2. s. 741.

ustanovením čl. 87 odst. 3 písm. b) Ústavy tuto pravomoc Ústavního soudu od 1. 1. 2003 částečně přenesl na Nejvyšší správní soud, současně však Nejvyššímu správnímu soudu svěřil i rozhodování dalších kompetenčních sporů uvnitř veřejné správy (dle § 97–101 SŘS).

3. Kompetenční spory, v nichž alespoň jednou stranou je soud. To jsou spory, které budou zejména předmětem této práce, neboť právě tyto spory rozhoduje od 1. 1. 2003 zvláštní senát podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. Jedná se jednak o spory mezi soudy na straně jedné a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy na straně druhé, dále rovněž o spory mezi soudy v občanském soudním řízení na straně jedné a soudy ve správním soudnictví na straně druhé.

4. Zbývající „spory o rozsah kompetencí státních orgánů a orgánů územní samosprávy“, které nepřísluší podle zákona rozhodovat jinému orgánu, zůstávají tak v pravomoci Ústavního soudu ČR. Jedná se především o spory o rozsah kompetencí vrcholných ústavních orgánů nadaných originární pravomocí z Ústavy samé, tedy např. o spory mezi prezidentem republiky a vládou.

5. Vedle výše uvedeného dělení, lze kompetenční spory vždy rozdělit na pozitivní (kladné) a negativní (záporné). V případě pozitivního sporu dochází k situaci, kdy si dva orgány nárokují pravomoc ve věci rozhodnout, v případě negativního kompetenčního sporu je tomu naopak, oba orgány tvrdí, že jim pravomoc ve věci rozhodnut nepřísluší. K dělení kompetenčních sporů na pozitivní a negativní lze v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu ČR uvést, že *„koncepce pozitivních i negativních kompetenčních sporů (§ 97 s. ř. s.) je založena na existenci konkrétního řízení, v němž jde o práva či povinnosti jeho účastníků. Pokud takovéto*

*řízení nebylo ani zahájeno, musí soud kompetenční žalobu odmítnout pro chybějící příslušnost.*⁴

1.4 Struktura práce

V každém úvodu diplomové práce by rovněž měla být nastíněna struktura práce. První kapitola je tvořena úvodem, ve kterém si především stanovím cíle, hypotézy, které budu ověřovat a kladu si výzkumné otázky a věnuji se obecnému zařazení tématu v jeho širším kontextu. Druhá kapitola, která pak bude následovat po úvodu, bude zaměřena relativně obecně, neboť se bude věnovat soudnímu přezkumu rozhodnutí správních orgánů v obecné rovině. Je zřejmé, že každý, jehož veřejná subjektivní práva byla zkrácena rozhodnutím správního orgánu, je oprávněn se obrátit na správní soud s žádostí o přezkum takového rozhodnutí. Pokud se ovšem správní rozhodnutí, kterým byla práva jednotlivce zkrácena, týká soukromých subjektivních práv, musí se dotčený jednatel dožadovat ochrany u civilního soudu.

Z výše uvedeného důvodu bude pak druhá kapitola mé diplomové práce rozdělena na dvě části, kdy první část se zaměří na soudní přezkum rozhodnutí správních orgánů před správními soudy podle SŘS a druhá část kapitoly se bude věnovat přezkumu rozhodnutí, která zasahují do soukromých subjektivních práv jednotlivce, a jsou tudíž přezkoumávána civilními soudy podle zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „OSŘ“).

Větší prostor bude však v této kapitole věnován první části, tedy přezkumu rozhodnutí správních orgánů před správními soudy podle SŘS. V této části bude pojednáno o jednotlivých žalobách ve správním soudnictví, bude zde tedy pojednáno o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu a o řízení před správním soudem, žalobě proti nečinnosti správního orgánu rovněž včetně řízení před soudem, žalobě proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení, žalobách ve věcech volebních a ve věcech místního referenda, dále o řízení ve věcech politických stran a hnutí a o řízení o zrušení opatření obecné povahy. Stručně budou zmíněny rovněž opravné prostředky proti rozhodnutí ve správním soudnictví, zejména kasační stížnost.

---

⁴ Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2009, čj. Komp 5/2008-85.

Třetí kapitola této práce bude věnována kompetenčním sporům, které řeší zvláštní senát podle zákona č. 131/2002 Sb. o rozhodování některých kompetenčních sporů. Jak již bylo nastíněno výše, „*zvláštní senát zřízený podle a č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhoduje kladné a záporné kompetenční spory, jejichž stranou, popřípadě jeho oběma stranami, je soud.*“⁵ Tato kapitola pak pojedná o tomto typu sporů a jeho specifických, vedle toho se stručně zaměří na kompetenční spory, které zvláštní senát naopak nerozhoduje, přičemž kapitola dále kompetenční spory rozdělí na pozitivní a negativní, o kterých bude pojednáno samostatně, větší důraz bude kladen na spory negativní, neboť jsou v praxi častější a navíc nebezpečnější s ohledem na skutečnost, že pokud ve věci žádný orgán nerozhodne, jedná se o odepření spravedlnosti („*denegatio iustitiae*“), na což bude v kapitole rovněž poukázáno.

Čtvrtá kapitola se poté bude věnovat přímo zvláštnímu senátu jako soudnímu orgánu svého druhu, tedy jeho složení (je složen ze tří soudců Nejvyššího správního soudu ČR a tří soudců Nejvyššího soudu ČR), bude zde pojednáno také o důvodech, proč je složení řešeno tímto způsobem, a proč je počet soudců sudý, dále se tato kapitola zaměří na funkční období zvláštního senátu, které činí tři roky a způsob řešení předsednictví zvláštního senátu. Ve čtvrté kapitole bude rovněž podrobně pojednáno o předmětu rozhodování a způsobu rozhodování zvláštního senátu (v zásadě usnesením). Předmětem rozhodování zvláštního senátu jsou spory o pravomoc vydat rozhodnutí, které vznikají mezi soudy na straně jedné a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy na straně druhé, a spory mezi soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví, což bude v této části práce podrobně rozebráno i za použití příslušné judikatury.

Pátá kapitola bude zaměřena na proces řízení před zvláštním senátem, kdy se v práci nejprve zaměřím na účastníky řízení a jejich charakteristiku, tj. kdo může být účastníkem řízení a za jakých podmínek apod., dále se budu věnovat aktivní legitimaci k podání návrhu na zahájení řízení před zvláštním senátem. Dále bude pojednáno o samotném návrhu a jeho podstatných a dílčím způsobem i o fakultativních

---

⁵ Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. [cit. 2014-12-22]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Zvlastni-senat-zrizeny-podle-zakona-c-131-2002-Sb-/art/52?menu=269>.

náležitostech. V této kapitole se budu věnovat také samotnému procesnímu postupu, a to od podání návrhu na zahájení řízení až po rozhodnutí zvláštního senátu ve věci.

Šestá kapitola mojí diplomové práce se bude zabývat rozhodnutím zvláštního senátu, které je vesměs vydáváno ve formě usnesení. Pojednávat zde budu o tom, že zvláštní senát v usnesení o tom, kdo má vydat rozhodnutí ve věci samé, rovněž ruší rozhodnutí civilních i správních soudů, která odporují rozhodnutí zvláštního senátu v kompetenčním sporu. Bude zde také uvedena skutečnost, že pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je závazné pro všechny strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl a rovněž i pro správní orgány a soudy. Zmíněna bude též nepřipustnost opravných prostředků proti rozhodnutí zvláštního senátu.

Sedmá kapitola diplomové práce se pak zaměří na statistické údaje o činnosti zvláštního senátu a především na praktické případy, kdy zvláštní senát rozhodoval o tom, který soud či jiný orgán je příslušný k vydání rozhodnutí ve věci. Kapitola bude opět dělena na dvě části, kdy první část se bude věnovat statistickým datům, cílem této části je analyzovat, jak často dochází ke kompetenčním sporům dle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, kolik takových sporů od roku 2003 bylo vedeno, jak dlouho to průměrně trvá, než dojde ve sporu k rozhodnutí apod., přičemž bude zařazeno i srovnání s kompetenčními spory podle SŘS. Tato kapitola bude doplněna také přehlednými tabulkami.

Druhá část sedmé kapitoly bude zaměřena na konkrétní případy z judikatury zvláštního senátu. Pro nastínění různorodosti rozhodování zvláštního senátu budou analyzována jednak rozhodnutí, kdy zvláštní senát rozhodoval ve sporu dvou soudů (civilního a správního nebo dvou správních), tak i v případech, kdy zvláštní senát rozhodoval ve sporu soudu a ústředního orgánu státní správy, stejně jako v případech, kdy zvláštní senát rozhodoval ve věci kompetenčního sporu mezi soudem a správním orgánem. Zařazeno bude rovněž rozhodnutí, kdy správní orgán ve věci nerozhodl o příslušnosti některého ze zúčastněných orgánů, ale musel rozhodnout jiným způsobem.

Osmou a zároveň poslední kapitolu této práce bude tvořit závěr, ve kterém budou stručně shrnuty nejdůležitější poznatky a zejména v něm bude odpovězeno na

výše definované výzkumné otázky a bude rovněž potvrzena nebo vyvrácena hypotéza stejně jako bude zanalyzováno splnění stanovených cílů práce.

2. Soudní přezkum rozhodnutí správních orgánů

Kompetenční spory v zásadě velmi úzce souvisí s problematikou samotného soudního přezkumu rozhodnutí správních orgánů. Z tohoto důvodu byla do mé práce zařazena obecnější kapitola pojednávající o této problematice.

Obecně lze říci, že jednou z forem kontroly činnosti správních orgánů je kontrola prováděna soudy. Potvrzujíc základní požadavky na efektivitu kontroly vedoucí k efektivitě kontrolované činnosti vystupuje do popředí požadavek nezávislosti. Ochrana subjektivních veřejných práv účastníků řízení před správními orgány je proto zřejmě nejučinnější dosahována právě před soudy, u kterých je nezávislost klíčovým atributem. Vyjádření naznačených úvah objevíme v ustanovení čl. 90 Ústavy: „*Soudy jsou povolány především k tomu, aby zákonem stanoveným způsobem poskytovaly ochranu právům. Jen soud rozhoduje o vině a trestu za trestné činy.*“⁶ Z takto zakotvené úlohy soudní moci ve státě vyplývá, že primárním posláním správních orgánů a moci výkoné není ochrana práv soukromých osob, ale správa věcí veřejných a zajištění fungování státu a tyto osoby se tedy mají se svými požadavky, směřujícími k poskytnutí právní ochrany, obracet na soudní moc. Klíčovým vyjádřením podstaty existence soudní kontroly veřejné správy je ustanovení čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod: „*Kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, může se obrátit na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí, nestanoví-li zákon jinak. Z pravomoci soudu však nesmí být vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny.*“⁷

Jak již bylo nastíněno, soudní přezkum rozhodnutí správních orgánů je realizován jednak podle SŘS (pokud rozhodnutí veřejné správy zasahuje především do veřejných subjektivních práv jednotlivce), ale rovněž v některých případech podle části páté OSŘ (pokud rozhodnutí správního orgánu zasahuje především soukromých subjektivních práv jedince), což mě vedlo k rozdělení této kapitoly na dvě části a pojednání o obou formách soudního přezkumu. Toto dělení je z pohledu mé diplomové práce významné především z důvodu, že v konkrétním případě může dojít ke vzniku

---

⁶ Čl. 90 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy ČR.

⁷ Čl. 36 odst. 2 ústavního zákona č. 2/1993 Sb., Listiny základních práv a svobod ČR.

sporu o to, zda se jedná o správní rozhodnutí, které zasahuje převážně do soukromých nebo do veřejných subjektivních práv adresáta mocenského působení správního orgánu a zda tedy přezkum tohoto mocenského působení spadá do kompetence soudu obecného či soudu správního.⁸

2.1 Soudní přezkum podle SŘS

Ve větvi správního soudnictví realizujícího přezkum podle zákona č. 150/2002 Sb., SŘS správní soudy jakožto „soudy práva veřejného“ poskytují ochranu veřejným subjektivním právům fyzických a právnických osob způsobem stanoveným v SŘS a za podmínek stanovených v SŘS nebo ve zvláštním zákoně. Je nutné na tomto místě připomenout, že subjektivním právem se rozumí právní možnost subjektu chovat se určitým způsobem, tj. možnost vyjádřená a zaručená objektivním právem a tedy chráněná zvláštním způsobem stanoveným v právních normách. Jde-li o subjektivní právo veřejné, je to tedy taková možnost vyjádřená a zaručená normami náležejícími do oblasti práva veřejného. Správní soudy však i rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví SŘS, např. některé žaloby k ochraně veřejného zájmu.⁹

V souladu s ustanovením § 4 SŘS soudy ve správním soudnictví rozhodují o následujících otázkách:¹⁰

- žalobách proti rozhodnutím vydaným správními orgány, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy,
- ochraně proti nečinnosti správního orgánu,
- ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu,
- kompetenčních sporech,
- ve věcech volebních a ve věcech místního a krajského referenda,

---

⁸ NOVÁK, Antonín. Soudní přezkum správních rozhodnutí před obecnými a správními soudy. *E-pravo.cz* [online]. 2003 [cit. 2014-12-29]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/soudni-prezkum-spravnich-rozhodnuti-pred-obecnymi-a-spravnimi-soudy-21957.html>.

⁹ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Správní soudnictví a jeho dvě "větvě" aneb srovnání řízení podle části 5. občanského soudního řádu a řízení o žalobě proti nezákonnému rozhodnutí podle soudního řádu správního*. Plzeň, Sborník-Právnická fakulta ZČU, 2008, ISBN neuváděno, s. 3.

¹⁰ § 4 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního.

- ve věcech politických stran a politických hnutí a
- o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí pro rozpor se zákonem.

V následujícím textu se budu věnovat jednotlivým typům řízení vyjma kompetenčních sporů, o kterých bude pojednáno podrobně v následujících kapitolách, tudíž nepovažuji za nutné, je zmiňovat v této kapitole.

2.1.1 Žaloba proti nezákonnému rozhodnutí správního orgánu

Řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu je nejfrekventovanějším řízením sloužící k ochraně veřejných subjektivních práv a veřejných subjektivních povinností. Přezkoumávání zákonnosti rozhodnutí správních orgánů bylo na území ČR od roku 1876 až do konce roku 2002 jedinou působností soudů vykonávajících správní soudnictví. Podle SŘS již od 1. 1. 2003 není tento typ žaloby působností jedinou, nicméně je v současné nejčastějším typem správní žaloby. Řízení přichází v úvahu až tehdy, pokud jsou vyčerpány řádné opravné prostředky (obvykle rozklad či odvolání) podle zvláštního předpisu. Teprve poté, jsou-li tyto opravné prostředky neúspěšné, je přípustná žaloba.¹¹

Aktivně legitimován k podání žaloby proti nezákonnému rozhodnutí správního orgánu je ten, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti. Touto žalobou je tomu, kdo byl na svých právech zkrácen, dána možnost domáhat se zrušení takového rozhodnutí. Žalovaným je pak správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo ten orgán, na který působnost přešla. Žaloba musí kromě obecných náležitostí obsahovat i náležitosti speciálně vymezené v SŘS.¹²

Žaloba proti nezákonnému rozhodnutí musí splňovat zákonné náležitosti, aby o ní soud mohl jednat (tj. musí obsahovat náležitosti dle ustanovení § 37 odst. 3 a § 71 SŘS). Jednou z nejpodstatnějších náležitostí je vedle „*správného označení napadeného rozhodnutí a uvedení toho, co má soud udělat („žalobní petit“ - zpravidla se žalobce*

¹¹ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo, obecná část*. 7. rozšířené vyd. Praha: C.H.Beck, 2009. ISBN 970-80-7400-049-2. s. 708.

¹² § 71 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního.

domáhá toho, aby konkrétní rozhodnutí správního orgánu bylo zrušeno), také úplné a správné vymezení žalobních bodů, tj. uvedení toho, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce rozhodnutí za nezákonné. K žalobním bodům, které by byly uvedeny nebo rozšířeny až po lhůtě určené k podání žaloby, soud nemůže přihlížet.“¹³

Žaloba musí být podána ve lhůtě zákonem stanovené, zpravidla do dvou měsíců ode dne, kdy bylo žalobci doručeno zamítavé rozhodnutí o opravném prostředku. Některé zákony však stanoví pro napadení jednotlivých rozhodnutí správních orgánů lhůtu kratší.¹⁴

Ve správním soudnictví platí jako ústavní zásada „generální klauzule“, která znamená, že přezkoumatelná jsou veškerá rozhodnutí, pokud to zákon výslovně nevyklučuje. SŘS některé takové výluky procesního charakteru sám stanoví (např. rozhodnutí povahy pouze předběžné, rozhodnutí, kterými se pouze upravuje vedení řízení před správním orgánem), jiné výluky stanoví zvláštní zákony (tak např. jsou vyloučena z přezkoumání rozhodnutí o dobrovolných dávkách nemocenského pojištění).

Soud však poskytuje ochranu proti rozhodnutím nezákonným, nikoliv podle názoru žalobce jen neúčelným, nehospodárným apod. nebo ve smyslu ustanovení § 89, 90 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu nesprávným. Rozhodnutí je přitom nezákonné, jestliže je v rozporu s právním řádem, tedy zejména v následujících případech:¹⁵

- Rozhodnutí porušuje ústavní pořádek, především jím zaručená základní práva a svobody.
- Rozhodnutí je v rozporu s vnitrostátními právními předpisy.
- Rozhodnutí je v rozporu s mezinárodní smlouvou, která je součástí právního řádu ČR.

---

¹³ Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. 2012 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Zaloba-proti-rozhodnuti-spravniho-organu/art/489?menu=309>.

¹⁴ Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. 2012 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Zaloba-proti-rozhodnuti-spravniho-organu/art/489?menu=309>.

¹⁵ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo, obecná část*. 7. rozšířené vyd. Praha: C.H.Beck, 2009. ISBN 970-80-7400-049-2. s. 710.

- Z ustanovení § 78 odst. 1 SŘS pak vyplývá, že rozhodnutí je nezákonné i tehdy, jestliže správní orgán překročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo správního uvážení zneužil.

Ve věci rozhoduje místně příslušný krajský soud. Postup při projednávání žaloby je upraven v § 74–77 SŘS. Podstatné je z těchto ustanovení především to, že soud (na rozdíl např. od správního orgánu odvolacího) vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Soud může zopakovat nebo doplnit důkazy provedené správním orgánem, a jestliže napadené rozhodnutí zruší, je správní orgán povinen důkazy provedené soudem zahrnout v dalším řízení mezi podklady pro své nové rozhodnutí; odpadá tedy důvod pro námitku, že správní soud nemůže rozhodovat v tzv. plné jurisdikci (ve smyslu čl. 6 odst. 1 EÚLP a judikatury Evropského soudu pro lidská práva).¹⁶ Výsledkem řízení před soudem je rozsudek ve věci samé, jímž se buď žaloba zamítá, anebo se napadené rozhodnutí zrušuje a věc se vrací správnímu orgánu k dalšímu řízení.¹⁷ Jakmile zrušující rozhodnutí krajského soudu nabude právní moci, je správní orgán povinen řádně pokračovat v řízení, a to bez ohledu na to, zda rozhodnutí popř. napadl kasační stížností.¹⁸

2.1.2 Žaloba proti nečinnosti správního orgánu

Od 1. 1. 2003 byla poprvé v historii na území ČR svěřena do působnosti správního soudnictví také ochrana proti některým druhům nečinnosti správních orgánů (nečinnost, pokud jde o vydání meritorního rozhodnutí nebo osvědčení).¹⁹

Pravomoc soudů projednávat žaloby proti nečinnosti správního orgánu ve správním soudnictví je založena v ustanovení § 4 odst. 1 písm. b) SŘS. Toto ustanovení tak obecným způsobem vymezuje pravomoc soudů jako orgánů veřejné moci rozhodovat o žalobách jednak proti některým rozhodnutím správních orgánů, jiným

¹⁶ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo, obecná část. 7.* rozšířené vyd. Praha: C.H.Beck, 2009. ISBN 970-80-7400-049-2. s. 711

¹⁷ Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. 2012 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Zaloba-proti-rozhodnuti-spravniho-organu/art/489?menu=309>.

¹⁸ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo, obecná část. 7.* rozšířené vyd. Praha: C.H.Beck, 2009. ISBN 970-80-7400-049-2. s. 712.

¹⁹ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo, obecná část. 7.* rozšířené vyd. Praha: C.H.Beck, 2009. ISBN 970-80-7400-049-2. s. 772.

zásahům těchto orgánů do veřejných práv občanů, jakož i při ochraně i proti jejich nečinnosti. Přímo žaloba samotná je pak upravena v ustanovení § 79 a násl. SŘS.²⁰

Žalobce se tímto návrhem domáhá, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo povinnost vydat určité osvědčení. Žalobce musí přitom opět bezvýsledně vyčerpat prostředky, které platný procesní předpis pro řízení u správního orgánu stanovil k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu. To potvrzuje i Nejvyšší správní soud ČR ve své judikatuře, kde kupříkladu uvedl, že „*před podáním žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu je v řízení vedeném podle správního řádu č. 500/2004 Sb. třeba vždy nejprve vyčerpat procesní prostředek ochrany proti nečinnosti ve správním řízení, kterým je návrh nadřízenému správnímu orgánu dle § 80 odst. 3 správního řádu.*“²¹

Přesto však je nutné v zájmu ochrany před přehnaným formalismem zmínit rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, ve kterém bylo dovozeno, že „*pokud v době rozhodování krajského soudu o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu není splněna podmínka bezvýsledného vyčerpání prostředků, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k ochraně proti nečinnosti, není krajský soud oprávněn žalobu bez dalšího odmítnout, je-li mu z podání žalobce známo, že pro naplnění absentující podmínky (postupem podle § 80 správního řádu z roku 2004) již podnikl odpovídající procesní kroky. Při vědomosti této skutečnosti a při respektování principu šetření procesních práv účastníků řízení, je soud povinen vyčkat, jakým způsobem nadřízený správní orgán se žádostí o uplatnění prostředku proti nečinnosti naloží a podle toho přijmout odpovídající rozhodnutí. Opačný přístup nese znaky formalismu, který vede k odmítnutí efektivní ochrany práv žalobce.*“²²

Je přitom nutné vzít v potaz, že v tomto případě je prostředkem ochrany žaloba, nejedná se tedy o stížnost na postup správního orgánu, tím méně o opravný prostředek či žádost o atrakci vedení správního nebo jiného řízení soudem. Žalobu nelze z pochopitelných důvodů vznést v případě, kdy zvláštní zákon spojuje s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní

²⁰ TĚMÍN, Tomáš. Žaloba proti nečinnosti správního orgánu. *Bulletin advokacie*. 2004, č. 3. ISSN 1210-6348, s. 26.

²¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu 18. 10. 2007, č.j. 7 Ans 1/2007-100.

²² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2010 č.j. 2 Ans 5/2009 – 59.

důsledek, neboť v takovém případě by řízení bylo zbytečné, když případnému žalobnímu návrhu již bylo v důsledku zákonné fikce vyhověno.²³

Žalobcem v řízení o správní žalobě proti nečinnosti je především účastník správního nebo jiného řízení před správním orgánem. Účastníkem je fyzická nebo právnická osoba, která se v takovém řízení před správním orgánem domáhá vydání rozhodnutí ve věci samé, nebo vyhotovení osvědčení podle příslušného zvláštního předpisu. Žalobcem přitom nemůže být ten, kdo nespadá ani pod jednu z definic účastníků řízení podle správního řádu, zejména tedy oznamovatel, nebo jiná osoba, která podala pouze podnět k zahájení řízení vedeného ex offo. Touto žalobou se lze totiž domáhat jen subjektivních veřejných práv, nikoliv toho, co právem není, nebo tím, komu zákon žádné právo nepřiznává. Aktivně legitimován v takovém řízení nebude správní orgán, pokud mu předpis správního práva nepřiznává postavení účastníka řízení. Žalovaným je v souladu se SŘS ten správní orgán, který podle žalobního tvrzení má povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení.²⁴

Žaloba musí kromě obecných náležitostí obsahovat označení věci, v níž se žalobce ochrany proti nečinnosti domáhá, vymezení rozhodujících skutečností, označení důkazů a návrh výroku rozsudku. Lhůta pro podání žaloby je jeden rok a začíná běžet ode dne, kdy marně uběhla lhůta stanovená zvláštním zákonem pro vydání rozhodnutí nebo osvědčení.²⁵ Není-li taková lhůta stanovena, běží lhůta pro podání žaloby ode dne, kdy byl žalobcem vůči správnímu orgánu nebo správním orgánem proti žalobci učiněn poslední úkon. Ve věci rozhoduje místně příslušný krajský soud, který vychází ze skutkového stavu ke dni svého rozhodnutí. O meritu věci se rozhoduje ve formě rozsudku, ve kterém je nečinnému správnímu orgánu uložena povinnost vydat rozhodnutí či osvědčení (nelze však správnímu orgánu v rozsudku diktovat, jak má v konkrétní věci rozhodnout, povinnost se tudíž vztahuje jen k tomu, že správní orgán musí nějaké rozhodnutí či osvědčení vydat). SŘS dále stanoví, že rozsudek o žalobě proti nečinnosti je vykonatelný, jakmile uplyne lhůta k plnění, kterou soud ve výroku

---

²³ TĚMÍN, Tomáš. Žaloba proti nečinnosti správního orgánu. *Bulletin advokacie*. 2004, č. 3. ISSN 1210-6348, s. 26.

²⁴ TĚMÍN, Tomáš. Žaloba proti nečinnosti správního orgánu. *Bulletin advokacie*. 2004, č. 3. ISSN 1210-6348, s. 26.

²⁵ § 79 - 81 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního.

v případě vyhovění žalobě stanovil, a není-li vyslovena povinnost k plnění, tedy pouze v případě zamítnutí této žaloby, jeho právní mocí.²⁶

2.1.3 Žaloba proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení

Rovněž úkol poskytovat ochranu před nezákonným zásahem (včetně nezákonného pokynu nebo nezákonného donucení) svěřil SŘS správnímu soudnictví na území ČR historicky vůbec poprvé, přičemž tento návrh SŘS upravuje v ustanoveních § 82–87 SŘS.²⁷ SŘS v tomto případě poskytuje ochranu tomu, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím.²⁸

Žádné ustanovení SŘS neobsahuje definici pojmu nezákonný zásah, pokyn nebo donucení, SŘS pouze zavádí legislativní zkratku „zásah“ pro všechny tři výše uvedené pojmy. Stejně tak žádný jiný zákon definici zásahu neposkytuje. Lze tedy pouze dovodit, že zásahem není vydání právního předpisu, ani vydání rozhodnutí, ani nečinnost správního orgánu.²⁹

Judikatura Nejvyššího správního soudu ČR k otázce vymezení zásahu opakovaně uvádí, že přesná definice pojmu zásahu není ani možná, protože se jedná o velké množství faktických činností správních orgánů a vymezení zásahu je obvykle velmi obecné a široké. Jedná se totiž o úkony, „*pro které mohou a nemusí být stanovena pravidla, např. faktické pokyny (typicky v dopravě), bezprostřední zásahy (při ohrožení, při demonstraci, příkazy ke zjednání nápravy), zajišťovací úkony atd.; tedy obecně úkony, které nejsou činěny formou rozhodnutí, ale přesto jsou závazné pro osoby, vůči nimž směřují, a ty jsou povinny na jejich základě něco konat, nějaké činnosti se zdržet*“

---

²⁶ TĚMÍN, Tomáš. Žaloba proti nečinnosti správního orgánu. *Bulletin advokacie*. 2004, č. 3. ISSN 1210-6348, s. 26.

²⁷ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo, obecná část*. 7. rozšířené vyd. Praha: C.H.Beck, 2009. ISBN 970-80-7400-049-2. s. 726.

²⁸ § 85 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního.

²⁹ VOPÁLKA, Vladimír a kol. *Soudní řád správní komentář*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C.H.Beck, 2004. ISBN 978-80-7179-864-4, s. 192.

nebo nějaké jednání strpět, a to na základě jak písemného, tak i faktického (ústního či jinak vyjádřeného) pokynu či příkazu. ³⁰

Ochrana proti nezákonným rozhodnutím a ochrana před nečinností je tímto právním prostředkem doplněna rovněž o ochranu před zásahy, které nemají formu rozhodnutí, ale přesto je jimi poškozena právní sféra žalobce. V praxi se může jednat o velmi širokou škálu různých zásahů orgánů veřejné správy (např. nezákonný policejní zásah). Žalobu lze podat proti nezákonnému zásahu či se lze domáhat určení toho, že provedený zásah byl nezákonný. K podání žaloby je stanovena lhůta dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce o zásahu dozvěděl, nejpozději však do dvou let ode dne, kdy k němu došlo.³¹

Aktivně legitimován k podání žaloby je tedy ten, kdo byl zkrácen na svých právech zásahem, pokynem či donucením, pasivně legitimován je pak správní orgán, který podle žalobního tvrzení uskutečnil zásah do jeho práv. Příslušným soudem je krajský soud, v jehož obvodu se nachází sídlo správního orgánu, který se zásahu, pokynu či donucení dopustil.³²

Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu se lze domáhat ochrany proti zásahu, pokynu či donucení nebo určení toho, že zásah, pokyn či donucení byl nezákonný, při splnění pěti kumulativních podmínek, kdy *„žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka).*“³³

Do 1. 1. 2012 zde byla rovněž šestá podmínka, která stanovila, že *„zásah“ v širším smyslu nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí hrozit opakování „zásahu“* ³⁴ Tato podmínka byla zrušena novelou SŘS č. 303/2011 Sb.

---

³⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 03. 06. 2004, čj. 2 Afs 17/2003 - 54, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 04. 2005, čj. 4 As 17/2004 - 55.

³¹ Žaloba proti nezákonnému zásahu. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. 2014 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Zaloba-proti-rozhodnuti-spravniho-organu/art/489?menu=309>.

³² § 82-87 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního.

³³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 03. 2005, čj. 2 Aps 1/2005 - 65.

³⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 03. 2005, čj. 2 Aps 1/2005 - 65.

2.1.4 Soudnictví ve věcech volebních a ve věcech místního referenda

Soudní ochrana ve volebních věcech byla na českém území obnovena po roce 1989, o uceleném volebním soudnictví lze však hovořit až po roce 2000. SŘS pak převedl s účinností od 1. 1. 2003 pravomoc soudů ve věcech volebních na soudy rozhodující ve správním soudnictví (jde o věci veřejného práva) a založil tak volební soudnictví jako jeden z oborů soudnictví správního, který je zakotven v ustanoveních § 88–93 SŘS.³⁵ Protože se ve věcech volebních jedná o veřejná subjektivní práva a obecně o otázky veřejnoprávní, byly tyto věci svěřeny do pravomoci správních soudů, ačkoli ve své podstatě se o správní soudnictví, jako soudní kontrolu veřejné správy nejedná.³⁶

Zde je rovněž nutné zmínit, že úprava v SŘS je úzce spjata s právní úpravou obsaženou ve zvláštních zákonech, zejména v zákoně č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky, v zákoně č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů nebo v zákoně č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.³⁷ V této souvislosti i Nejvyšší správní soud ČR uvedl, že „*soudní přezkum voleb do Poslanecké sněmovny je možný toliko podle § 87 odst. 1 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů. Soud proto není oprávněn vyslovit neplatnost voleb, nýbrž jen neplatnost volby jednotlivých kandidátů.*“³⁸

U správních soudů se tak lze domáhat kupříkladu „*nápravy ve věcech voličských seznamů, ve věcech registračních (odmítnutí kandidátní listiny nebo přihlášky k registraci, škrtnutí kandidáta na kandidátní listině nebo naopak proti registraci kandidátní listiny nebo přihlášky k registraci), dále pak ve věcech neplatnosti voleb a neplatnosti hlasování, a konečně poskytnutí ochrany ve věcech zániku mandátu člena zastupitelstva. Ve věcech místního a krajského referenda se potom lze u správních soudů domáhat určení, že návrh na konání referenda nemá nedostatky, dále*

³⁵ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo, obecná část. 7.* rozšířené vyd. Praha: C.H.Beck, 2009. ISBN 970-80-7400-049-2. s. 731.

³⁶ Soudnictví ve věcech volebních a ve věcech místního a krajského referenda. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. 2014 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/main.aspx?cls=art&art_id=492.

³⁷ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo, obecná část. 7.* rozšířené vyd. Praha: C.H.Beck, 2009. ISBN 970-80-7400-049-2. s. 731.

³⁸ Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2006, čj. Vol 5/2006 46.

*vyhlášení referenda, vyslovení neplatnosti rozhodnutí přijatého v referendu, a také vyslovení neplatnosti hlasování v referendu. Nejvyšší správní soud rozhoduje o kasačních stížnostech ve věcech místního a krajského referenda.*³⁹

Pro všechny věci volební, o nichž se rozhoduje ve správním soudnictví, platí některé procesní zvláštnosti, které jsou dány především objektivní potřebou, aby bylo o věcech tohoto typu rozhodnuto co nejdříve. Soudům je tak v SŘS uloženo, aby o návrzích rozhodly v zákonem stanovených lhůtách. Ze zvláštních procesních ustanovení je třeba zmínit ustanovení, podle něhož se usnesení soudu doručuje účastníkům, současně však má být vyvěšeno na úřední desce soudu a právě dnem tohoto vyvěšení (nikoliv tedy dnem doručení) nabývá usnesení právní moci.⁴⁰

O věcech volebních v zásadě rozhoduje krajský soud, nicméně o vybraných otázkách týkajících se voleb do Parlamentu ČR, Evropského parlamentu a volby prezidenta republiky rozhoduje v prvním stupni přímo Nejvyšší správní soud.⁴¹

2.1.5 Řízení ve věcech politických stran a hnutí

Politickým stranám a politickým hnutím se s ohledem na jejich zvláštní význam v mechanismu demokratického státu zajišťuje zvláště intenzivní soudní ochrana v souvislosti s jejich vznikem a zánikem. Zvláštní řízení v těchto věcech je pak upraveno v ustanoveních § 94–96 SŘS.⁴²

Zvláštní řízení ve věcech politických stran a politických hnutí zahrnuje jednak speciální řízení u krajského soudu, které směřuje proti postupu Ministerstva vnitra ČR, pokud toto ministerstvo sdělí žadateli, že návrh na registraci politické strany (nebo návrh na registraci změny stanov politické strany) má nedostatky. Druhým specifickým řízením, které sem lze zařadit je řízení vedené před Nejvyšším správním soudem ČR o

---

³⁹ Soudnictví ve věcech volebních a ve věcech místního a krajského referenda. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. 2014 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/main.aspx?cls=art&art_id=492.

⁴⁰ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo, obecná část. 7. rozšířené vyd.* Praha: C.H.Beck, 2009. ISBN 970-80-7400-049-2. s. 732.

⁴¹ Soudnictví ve věcech volebních a ve věcech místního a krajského referenda. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. 2014 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/main.aspx?cls=art&art_id=492.

⁴² HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo, obecná část. 7. rozšířené vyd.* Praha: C.H.Beck, 2009. ISBN 970-80-7400-049-2. s. 735.

tom, že se politická strana nebo politické hnutí rozpouští nebo se pozastavuje či naopak obnovuje jejich činnost.⁴³

2.1.6 Řízení o zrušení opatření obecné povahy

„Institut opatření obecné povahy zavedl do právního řádu České republiky zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v němž je charakterizováno jako opatření, které není právním předpisem ani rozhodnutím. Opatření obecné povahy je, jinak řečeno, správním aktem s konkrétně určeným předmětem a obecně vymezeným okruhem adresátů.“⁴⁴

Soudní přezkum opatření obecné povahy byl do českého práva původně zaveden prostřednictvím novely SŘS, která byla realizována zákonem č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, s účinností od 1. 5. 2005, a to v souvislosti s požadavkem práva Evropského společenství na zakotvení práva subjektu na trhu odvolat se proti regulačním a jiným zásahům do jejich práv k nezávislému subjektu (soudu) a opakováním tohoto požadavku při konzultacích se zástupci Komise Evropského společenství. Rozhodování o návrzích na zrušení opatření obecné povahy bylo nejprve svěřeno Nejvyššímu správnímu soudu ČR. Od 1. 1. 2012 však došlo novelou SŘS č. 303/2011 Sb., ke změně, která tuto působnost přenesla na krajské soudy.⁴⁵

Krajské soudy tak při svém rozhodování o opatření obecné povahy posuzují zejména soulad opatření obecné povahy se zákonem, ale také to, zda ten subjekt, který dané opatření obecné povahy vydal, postupoval v mezích své působnosti a pravomoci, a rovněž je zkoumáno, jestli opatření obecné povahy bylo vydáno zákonem stanoveným

---

⁴³ Řízení ve věcech politických stran a politických hnutí. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. 2011 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Rizeni-ve-vecech-politickych-stran-a-politickych-hnuti/art/493?menu=313>.

⁴⁴ Řízení o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části. *Nejvyšší správní soud* [online]. 2013 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Rizeni-o-zruseni-opatreni-obecne-povahy-nebo-jeho-casti/art/494?menu=314>.

⁴⁵ ROSSMANN, Viktor. Novelizace soudního řádu správního. *E-pravo.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/novelizace-soudniho-radu-spravniho-80032.html>.

způsobem. Nejvyšší správní soud pak v současné době rozhoduje ve druhém stupni o kasačních stížnostech proti rozhodnutím krajských soudů jako soudů prvního stupně.⁴⁶

2.1.7 Opravné prostředky

Specifikem správního soudnictví je poměrně malý počet opravných prostředků, které lze využít. Ve správním soudnictví totiž rozhodují soudy v jediném stupni. Proti jejich rozhodnutí tudíž není přípustné odvolání ani žádný jiný řádný opravný prostředek. Proti pravomocným rozhodnutím krajských soudů, které rozhodují v prvním stupni, lze s výjimkami, které jsou odůvodněny povahou věci (např. věci volební), podat mimořádný opravný prostředek, kterým je kasační stížnost, o které rozhoduje Nejvyšší správní soud ČR. Dalším možným mimořádným opravným prostředkem ve správním řízení je pak obnova řízení.⁴⁷

Problematikou opravných prostředků ve správním soudnictví se v minulosti zabýval i Nejvyšší soud ČR, když uvedl, že „*opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu vydanému ve správním soudnictví není dovolání podané k Nejvyššímu soudu, ale kasační stížnost, o níž rozhoduje Nejvyšší správní soud, resp. návrh na obnovu řízení, o kterém rozhoduje soud, který vydal rozhodnutí, proti němuž návrh na obnovu řízení směřuje.*“⁴⁸ To znamená, že skutečnost, že správní soudnictví má poměrně omezený počet opravných prostředků, neznamená, že se účastník může obrátit na Nejvyšší soud ČR, místo na Nejvyšší správní soud ČR. Oba výše uvedené mimořádné opravné prostředky ve správním soudnictví zde alespoň stručně představím.

Kasační stížnost je prvním ze dvou mimořádných opravných prostředků, které zná a upravuje SŘS. Příslušným ke kontrole rozhodnutí krajských soudů je Nejvyšší

---

⁴⁶ Řízení o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části. *Nejvyšší správní soud* [online]. 2013 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Rizeni-o-zruseni-opatreni-obecne-povahy-nebo-jeho-casti/art/494?menu=314>.

⁴⁷ Opravné prostředky proti rozhodnutím správních soudů. *Nejvyšší správní soud* [online]. 2014 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Opravne-prostredky-proti-rozhodnutim-spravnich-soudu/art/496?menu=316>.

⁴⁸ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 4. 1. 2008, sp. zn. 30 Cdo 5488/2007.

správní soud, který má možnost zrušit nezákonné rozhodnutí. SŘS taxativně vyjmenovává důvody, pro které lze podat kasační stížnost, a těmito důvody jsou:⁴⁹

- nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení,
- procesní vady, v případě kdy skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu,
- zmatečnost řízení (např. zde zcela chyběly podmínky řízení, měl být vyloučen soudce apod.),
- nemožnost přezkumu spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku rozhodnutí a nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

Kasační stížnost je nepřijatelná ve věcech volebních, dále pokud směřuje jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti rozhodnutím soudu, proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem (to neplatí, pokud je jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu), proti rozhodnutí, kterým se jen upravuje vedení řízení nebo proti rozhodnutí, které je podle své povahy jen dočasné. Lhůta k podání kasační stížnosti činí dva týdny od doručení rozhodnutí krajského soudu, její zmeškání nelze prominout. Podává se ke krajskému soudu, který napadené rozhodnutí vydal. Kasační stížnost nemá odkladný účinek, pokud si však o něj stěžovatel požádá, může být Nejvyšším správním soudem odkladný účinek v konkrétním případě přiznán. Účastníky řízení jsou stěžovatel a všichni ti, kteří byli účastníky původního řízení. V tomto řízení již musí být stěžovatel zastoupen advokátem. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání. Může dojít k závěru, že kasační stížnost je důvodná, pak rozhodnutí zruší a věc vrátí krajskému soudu k dalšímu projednání, nedůvodnou stížnost Nejvyšší správní soud zamítne.⁵⁰

---

⁴⁹ § 103 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního.

⁵⁰ § 102-110 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního.

Druhým mimořádným opravným prostředkem, který lze využít je obnova řízení. SŘS tento opravný prostředek připouští v případech, kdy vyšly najevo důkazy nebo skutečnosti, které bez viny účastníka nemohly být v původním řízení uplatněny, popřípadě bylo jinak rozhodnuto o předběžné otázce a výsledek obnoveného řízení může být pro účastníka příznivější. Obnova řízení se skládá ze dvou po sobě následujících řízení:

- řízení o povolení obnovy; které je přípustná v řízení o ochraně před zásahem správního orgánu, ve věcech politických stran a politických hnutí; nepřípustné je v případě rozhodnutí o kasační stížnosti, a pokud návrh směřuje jen proti důvodům rozhodnutí nebo výroku o nákladech řízení; pokud soud podaný návrh shledá důvodným, usnesením povolí obnovení řízení,
- obnovené řízení; kdy soud doplní skutkový stav, který tu byl v době původního rozhodnutí a provede nově navržené důkazy a následně rozhodne o původním návrhu, přičemž nové rozhodnutí nahradí původní.

V obou výše uvedených fázích rozhoduje soud, který vydal rozhodnutí, proti němuž směřuje návrh na obnovu. Subjektivní lhůta pro podání návrhu na obnovu lze podat do tří měsíců ode dne, kdy se ten, kdo obnovu řízení navrhuje, dozvěděl o důvodu obnovy. Objektivní lhůta pro podání návrhu na obnovu řízení uplyne tři roky od nabytí právní moci napadaného rozhodnutí.

2.2 Soudní přezkum podle části V. OSŘ

V předcházející části bylo pojednáno o soudní kontrole veřejné správy v případě, že je rozhodováním veřejné správy zasahováno do subjektivních veřejných zájmů žalobce. Vedle toho však existuje řada případů, kdy orgány veřejné správy při své činnosti zasahují do subjektivních soukromoprávních zájmů žalobce. Současná platná a účinná právní úprava soudní kontroly činnosti orgánů veřejné správy ve věcech soukromoprávních je obsažena v části páté z. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále

jen „OSŘ“), přičemž část pátá se nazývá „řízení ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto jiným orgánem.“⁵¹

Skutečnost, že spor o soukromé právo může rozhodnout správní úřad nebo jiný orgán veřejné správy (nebo rozhodnout o vzniku, změně nebo zániku subjektivního oprávnění nebo povinnosti v soukromoprávní věci, která nemá charakter sporu), není v právních řádech moderních států nic neobvyklého. Dosti často bývá svěřováno správním úřadům rozhodování např. o náhradách škod vznikajících při provádění staveb, rozhodování o soukromoprávních nárocích při zřizování ochrany kulturních památek či chráněných částí přírody, rozhodování o právu na náhradu za vyvlastnění nebo i o expropriaci samotné apod.⁵² Právě otázka, zda se jedná o rozhodování ve věci veřejných subjektivních práv či soukromých subjektivních práv, je jedním z hlavních důvodů, proč dochází nekompetenčním sporům, které jsou pak řešeny podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, který by měl být těžištěm následujících kapitol této práce.

2.2.1 Vývoj

Ke správnému a úplnému pochopení účelu a smyslu nové páté části OSŘ, účinné od 1. 1. 2003 je třeba v nezbytném rozsahu nastínit především vývoj právní úpravy, která této novele v páté části OSŘ předcházela, totiž tzv. správnímu soudnictví. To i proto, že dnešní pátá část OSŘ se s úpravou obsaženou v SŘS doplňuje. Je s ní dokonce svázána tak úzce, že bylo třeba přijmout také samostatný zákon, řešící (mimo jiné) i spory o věcnou příslušnost, které vznikají mezi oběma větvemi justice, totiž civilním a správním soudnictvím (zákon č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů).⁵³

Znovuzrození správního soudnictví, zaniklého v roce 1952 a obnoveného v roce 1992 (novela občanského soudního řádu provedenou zákonem č. 519/1991 Sb.) nebyla

---

⁵¹ HAMULÁKOVÁ, Klára. K možnosti podání žaloby dle části páté občanského soudního řádu opomenutým účastníkem a další otázky s tím související. *Správní právo*. 2011, č. 8. ISSN 0139-6005, s. 470.

⁵² DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 1975.

⁵³ DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 1972.

provedena samostatným zákonem (k tomu došlo až po dalších deseti letech prostřednictvím SŘS), ale právní úprava byla včleněna do OSŘ. V letech 1992 – 2002 byla tak pátá část OSŘ vyhrazena správnímu soudnictví. To, že vložení procesní úpravy činnosti veřejnoprávní větve justice do kodexu, upravujícího především řízení ve věcech soukromého práva, bylo řešením ne příliš systémovým a jen dočasným, bylo přitom zřejmé už v samých počátcích fungování správních senátů. Část pátá OSŘ tak v letech 1992 - 2002 nedoznala zásadních legislativních změn, přestože se postupně ukázalo, že jsou tu nedostatky samého základu úpravy. Vedle toho úprava z roku 1991 nezajišťovala takovou míru ochrany práv účastníků řízení, která velmi krátce nato vyplynula z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť správní soudnictví bylo koncipováno jako jednostupňové (tehdy ještě nefungoval Nejvyšší správní soud, ačkoli Ústava ČR s ním od počátku počítala, což vedlo k tomu, že se nebylo možné bránit proti rozhodnutí v prvním stupni ani ve formě mimořádných opravných prostředků, jak je tomu dnes).⁵⁴

Ústavní soud ČR ve své judikatuře opakovaně naznačoval, že úprava správního soudnictví v ČR z hlediska ústavních principů neobstojí. Novela občanského soudního řádu provedená zákonem č. 30/2000 Sb., která se za deset let jediná ve větším rozsahu dotkla páté části, však nebyla koncipována jako systémová změna. K přijetí SŘS a komplexní systémové změně části páté OSŘ pak významnou měrou přispěl nálezk Ústavního soudu ze dne 27. 6. 2001 (č. 276/2001 Sb.), jímž byla k datu 31. 12. 2002 zrušena celá tehdejší část pátá OSŘ, neboť toto zrušení vedlo k tomu, že potřeba nové úpravy se tak stala kromě potřeby politické i potřebou ústavněprávní.⁵⁵ Následně tak byl přijat SŘS a vznikla rovněž nová část pátá OSŘ, která již neupravuje správní soudnictví komplexně, ale řeší jen případy, kdy došlo ze strany správních orgánů k porušení soukromoprávních zájmů.

2.2.2 Současná část pátá OSŘ

V případě, že orgán veřejné správy rozhodoval v soukromoprávní věci, rozhoduje se v soudním řízení, které přezkoumává rozhodnutí správního orgánu podle

---

⁵⁴ DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 1973.

⁵⁵ DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 1973.

již zmíněné části páté OSŘ, tedy v občanském soudním řízení, což znamená, že rozhoduje civilní soud, nikoli soud správní. Tato situace se týká případů, kdy orgán veřejné správy rozhodoval ve věcech, které vyplývají z občanskoprávních, pracovních, rodinných či obchodněprávních vztahů. Na rozdíl od správního soudnictví civilní soud rozhoduje bez návaznosti k původnímu správnímu rozhodnutí, ve věci tedy koná řízení a následně rozhodne, nevrací jej tedy správnímu orgánu k dalšímu rozhodnutí.⁵⁶

Předpoklady pro rozhodování dle části páté OSŘ jsou následující:⁵⁷

- o soukromoprávních subjektivních právech žalobce rozhodl orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, orgán zájmové nebo profesní samosprávy, popřípadě smírčí orgán zřízený podle zvláštního právního předpisu; pro tyto orgány byla ustanovením § 244 odst. 1 OSŘ zavedena legislativní zkratka „správní orgán,“
- rozhodnutí správního orgánu nabylo právní moci,
- řízení o sporu nebo jiné právní věci před správním orgánem bylo tímto rozhodnutím zčásti, mezitímně nebo zcela skončeno,
- projednání sporu nebo jiné právní věci soudem v občanském soudním řízení bylo navrženo včasnou a přípustnou žalobou podanou osobou, která je k ní oprávněna,
- a zákon projednání a rozhodnutí sporu nebo jiné právní věci soudem v občanském soudním řízení nevylučuje.

Aktivně legitimován k podání žaloby je ten, kdo tvrdí, že byl dotčen na svých právech částečným, mezitímním nebo konečným rozhodnutím správního orgánu, kterým byly jeho práva nebo povinnosti založeny, změněny, zrušeny, určeny nebo zamítnuty. Žaloba musí být podána ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu, nestanoví-li zákon jinou lhůtu, přičemž zmeškání této lhůty nelze prominout. Žaloba podobě jako v přezkumu dle SŘS není přípustná, pokud žalobce

⁵⁶ SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2009. s. 402.

⁵⁷ DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 1988.

nevyužil v řízení před správním orgánem řádné opravné prostředky nebo jestliže jím uplatněné řádné opravné prostředky nebyly správním orgánem pro opožděnost projednány. Podle části páté nelze před civilním soudem projednat věci, o kterých rozhodl rozhodce či rozhodčí soud, dále nelze projednat věci, kde správní rozhodnutí, které má být přezkoumáno zaniklo, nelze takto projednat ani případy, kdy správní orgán odkáže účastníky svého řízení s jejich nároky na řízení před soudem, tudíž o věci nebylo ve správním řízení vůbec meritorně rozhodnuto.⁵⁸

Odlišně oproti SRŠ je upravena věcná příslušnost soudů, kdy OSŘ stanoví, že není-li stanoveno jinak, „jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy.“⁵⁹ Krajské soudy jako soudy prvního stupně rozhodují dle OSŘ zejména ve věcech vkladu práva k nemovitostem.⁶⁰

Účastníky tohoto řízení jsou žalobce a ti, kdo byli účastníky v řízení před správním orgánem. Žalobce musí v žalobě tvrdit, že byl dotčen na svých právech rozhodnutím správního orgánu, kterým byla jeho práva nebo povinnosti založena, změněna, zrušena, určena nebo zamítnuta.⁶¹

Pokud se týká zjišťování skutkového stavu v řízení dle části páté OSŘ, platí, že „soud není vázán skutkovým stavem, jak byl zjištěn správním orgánem.“⁶² Zde je nutné vycházet ze skutečnosti, že s ohledem na to, že v řízení podle části páté se nejedná o přezkum rozhodnutí správního orgánu, ale o řízení, ve kterém soudy v občanském soudním řízení znovu projednávají a meritorně rozhodují spory a jiné právní věci, o nichž podle zákona již dříve rozhodly správní orgány, soud nemůže být v tomto řízení vázán skutkovým stavem, jak byl v předchozím správním řízení zjištěn správním orgánem. V OSŘ je tak vyjádřeno, že soud může při projednání sporu nebo jiné právní věci dospět k jiným skutkovým zjištěním a závěrům, než která učinil při opatřování podkladů a při jejich hodnocení správní orgán. Soud současně navazuje na výsledky

---

⁵⁸ DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 1989.

⁵⁹ § 249 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

⁶⁰ § 249 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

⁶¹ HAMULÁKOVÁ, Klára. K možnosti podání žaloby dle části páté občanského soudního řádu opomenutým účastníkem a další otázky s tím související. *Správní právo*. 2011, č. 8. ISSN 0139-6005, s. 470.

⁶² § 250e odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

řízení před správním orgánem a jeho úkolem je jak prověřit správnost skutkových zjištění učiněných správním orgánem, tak také učinit vlastní skutková zjištění a skutkové závěry, je-li zřejmé, že zjištění skutkového stavu věci správním orgánem nemůže obstát. Soud však také na základě svého uvážení může v řízení podle části páté zcela převzít skutková zjištění správního orgánu. Tato možnost přichází v úvahu zejména tehdy, nemá-li soud pochybnosti o správnosti a úplnosti skutkových zjištění správního orgánu a nevznesli-li v tomto směru žádné námitky ani účastníci. Soud smí také zopakovat důkazy provedené před správním orgánem a, nebrání-li tomu účinky koncentrace řízení, přihlédnout k nově tvrzeným skutečnostem a provést další důkazy.⁶³

V části páté je proto obsažena úprava postupu soudu jen potud, pokud to vyžaduje odlišná povaha tohoto řízení. Právní úprava současně předpokládá, že pro řízení podle části páté budou přiměřeně použita též ustanovení části první až čtvrté OSŘ. Z principu subsidiarity vyplývá, že ustanovení části první až čtvrté nemohou být použita, je-li v části páté výslovně určitý institut upraven odlišně, nebo jejich užití v části páté výslovně vyloučeno, anebo jejich užití vyloučeno povahou, účelem a smyslem řízení podle části páté.⁶⁴

---

⁶³ DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 2042.

⁶⁴ DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 1995.

3. Kompetenční spory, které řeší zvláštní senát dle zákona č. 131/2002 Sb.

3.1 Charakteristika kompetenčních sporů rozhodovaných dle zákona č. 131/2002 Sb.

Ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů stanoví, že „*podle tohoto zákona se postupuje při kladných nebo záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost (dále jen „pravomoc“)* vydat rozhodnutí, jehož stranami jsou:

- a) *soudy a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy,*
- b) *soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví.*⁶⁵

Jednoduše řečeno zvláštní senát rozhoduje ty kompetenční spory, jejich alespoň jednou, nebo i oběma stranami je soud. „*Předmětem rozhodování jsou spory o pravomoc vydat rozhodnutí, které vznikají mezi soudy na straně jedné a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy na straně druhé, a spory mezi soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví.*“⁶⁶

Typickým kompetenčním sporem tak může být právě spor o to, zda má být věc projednána ve správním soudnictví dle SŘS nebo v civilním procesu dle části páté OSŘ. Zde ke kompetenčním sporům často přispívá i skutečnost, že ačkoli je pro závěr, zda věc bude projednána v občanském soudním řízení nebo zda přísluší do správního soudnictví, určující její soukromoprávní nebo veřejnoprávní povaha, zákon tyto pojmy výslovně nevynechává a neobsahuje ani jen demonstrativní výčet soukromoprávních a veřejnoprávních vztahů. Tato skutečnost pak vede k tomu, že v řadě případů je velmi

---

⁶⁵ § 1 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.

⁶⁶ Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb. *Nejvyšší soud ČR* [online]. 2011 [cit. 2014-12-31]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Zvlastni-senat-zrizeny-podle-zakona-c-131-2002-Sb-/art/52?menu=269>.

obtížné určit, zda se v konkrétním případě jedná o spor soukromoprávního charakteru či veřejnoprávního charakteru.⁶⁷

Tuto problematiku vedle zákona o rozhodování některých kompetenčních sporů pak řeší celá řada ustanovení českého právního řádu, Kupříkladu ustanovení § 46 odst. 2 SŘS stanoví, že správní soud odmítne návrh, dospěje-li k závěru, že žaloba, která u něj napadla, se domáhá přezkoumání rozhodnutí správního orgánu v soukromoprávní věci. V takovém případě poučí navrhovatele, že může do jednoho měsíce podat žalobu podle páté části OSŘ. Ustanovení zrcadlového charakteru pro civilní proces je obsaženo ve speciálním § 104b odst. 1 OSŘ.⁶⁸

Aby se zabránilo opakovanému odmítání či zastavování řízení (a tedy jakémusi předávání jedné věci „sem a tam“ mezi soudy), obsahují oba procesní předpisy technologickou „zpětnou klapku“ v ustanoveních § 104b odst. 3 a § 104c OSŘ, resp. v § 46 odst. 3 a 4 SŘS. Tato ustanovení zajišťují, že věc musí být předložena zvláštnímu senátu, zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., jestliže se soud správní z pohledu kompetencí v dané věci neztotožní s názorem soudu civilního nebo soud civilní se naopak neztotožní s názorem soudu správního. V takovém případě rozhodne o tom, kdo je příslušný vydat rozhodnutí, zvláštní senát. Ten má současně pravomoc deklarovat nulitu rozhodnutí vydaného soudem, který věcnou příslušnost neměl (pro případ kladného konfliktu), či v záporném kompetenčním konfliktu zrušit rozhodnutí, kterým ten, kdo příslušnost měl, ji nesprávně popřel. Výrok rozhodnutí zvláštního senátu je široce závazný.⁶⁹ V této souvislosti lze však uvést, že zvláštní senát skutečně může rozhodovat jen o tom, který orgán (soud) má v dané věci rozhodnout, popř. zrušit rozhodnutí orgánu, který rozhodovat neměl, ale zvláštní senát rozhodně nemůže nijak zasahovat do řízení ve věci samé, což potvrzuje i judikatura, kde zvláštní senát uvedl, že *„zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, nemá pravomoc k tomu, aby předběžným opatřením (§ 38 s. ř. s.)*

---

⁶⁷ DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 1987.

⁶⁸ DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 1983.

⁶⁹ DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 1983.

zasáhl do hmotněprávních poměrů účastníků kompetenčního sporu. Návrh na vydání předběžného opatření proto jako nepřijatelný odmítne (§ 46 odst. 1 s. ř. s.).“⁷⁰

V této souvislosti lze také říci, že podmínky pro přípustnost návrhu směřující ke zvláštnímu senátu jsou však vymezeny poměrně přísně a úzce, neboť není rozhodně na místě, aby zvláštní senát vstupoval do věci tam, kde se nabízejí jiné – běžné procesní možnosti řešení kompetenčního konfliktu (viz zmíněná ustanovení SŘS a OSŘ výše).⁷¹

Místo rozhraničení soukromoprávních a veřejnoprávních věcí pomocí jasné definice v zákoně, byl tedy vytvořen s účinností ode dne 1. 1. 2003 zvláštní senát, který mimo jiné rozhoduje spory o věcnou příslušnost vydat rozhodnutí o věci, jehož stranami jsou soudy v občanském soudním řízení a ve správním soudnictví. Judikatura zvláštního senátu pak řeší, které věci mají projednávat soudy v občanském soudním řízení, protože jsou soukromoprávní, a které jiné věci náleží správnímu soudnictví, neboť mají veřejnoprávní povahu.⁷²

Účelem celého zákona č. 131/2002 Sb. o rozhodování některých kompetenčních sporů tak *„bylo vytvoření institucionálního mechanismu - zvláštního senátu - zajišťujícího rozhodování ve sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost mezi justicí a veřejnou správou, resp. územní, zájmovou a profesní samosprávou, příp. mezi civilními a správními soudy.“⁷³* To potvrzuje i judikatura, když uvádí například, že *„zákonodárce s možností odlišných závěrů civilních a správních soudů při posouzení věcné příslušnosti k projednání a rozhodnutí konkrétní věci počítá a postup při řešení též těchto kompetenčních konfliktů, jak negativních, tak pozitivních, upravuje v zákoně č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.“⁷⁴*

---

⁷⁰ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 16. 8. 2012, čj. Konf 28/2012-15.

⁷¹ VRCHA, Pavel. Rozhodování kompetenčních sporů zvláštním senátem. *Pavel Vrcha, soudce NS ČR* [online]. 2011 [cit. 2014-12-31]. Dostupné z: <http://vrcha.webnode.cz/news/rozhodovani-kompetencnich-sporu-zvlastnim-senatem/>.

⁷² DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 1987.

⁷³ VRCHA, Pavel. Rozhodování kompetenčních sporů zvláštním senátem. *Pavel Vrcha, soudce NS ČR* [online]. 2011 [cit. 2014-12-31]. Dostupné z: <http://vrcha.webnode.cz/news/rozhodovani-kompetencnich-sporu-zvlastnim-senatem/>.

⁷⁴ Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 4775/2009, ze dne 20. 10. 2010.

3.2 Které kompetenční spory zvláštní senát neřeší?

Zvláštní senát není jediným orgánem, který řeší v českém právním řádu kompetenční spory. V této souvislosti je zřejmé, že vedle zvláštního senátu, řeší kompetenční spory i jiné orgány. Které kompetenční spory spadají do působnosti zvláštního senátu, již bylo nastíněno v předchozí kapitole, kde bylo v této souvislosti citováno ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. Na tomto místě se však stručně zmíním o případech, které do působnosti zvláštního senátu naopak nespadají.

V běžném správním řízení (spor o příslušnost ve správním řízení) podle ustanovení § 133 správního řádu platí, že kladný kompetenční spor, kdy se více správních orgánů považuje za věcně příslušné, by měl rozhodnout jim nejbližší společný nadřízený orgán, mezi ústředními správními úřady pak k tomuto účelu slouží institut zvaný dohádovací řízení. Jestliže se naopak žádný správní orgán nepovažuje za příslušný k vedení řízení, lze spor dvou správních orgánů, kdy ani jednou stranou kompetenčního sporu není soud, řešit pouze podáním žaloby k Nejvyššímu správnímu soudu.⁷⁵

Pokud se týká sporu o místní příslušnost v rámci správního řízení (tedy o místní příslušnost dvou správních orgánů), platí zde pravidlo, že spor o místní příslušnost se řídí těmito pravidly: je-li místně příslušných více správních orgánů a nedohodnou-li se jinak, provede řízení ten z nich, u něhož jako prvního byla podána žádost nebo který z moci úřední učinil úkon první. V ostatních případech určí místní příslušnost usnesením nejbližše společně nadřízený správní orgán. Pokud žádný takový orgán není, určí místní příslušnost usnesením ústřední správní úřad, do jehož věcné působnosti rozhodovaná věc náleží.⁷⁶

---

⁷⁵ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo, obecná část*. 7. rozšířené vyd. Praha: C.H.Beck, 2009. ISBN 970-80-7400-049-2. s. 742.

⁷⁶ HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. 3. Vyd. Praha: C.H.Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-059-1, s. 1183.

Vedle toho Nejvyšší správní soud řeší na základě žaloby, která je upravena v ustanovení § 97-101 SŘS veškeré (pozitivní i negativní) kompetenční spory za předpokladu, že stranami kompetenčního sporu jsou:⁷⁷

1. správní úřad a orgán územní, zájmové nebo profesní samosprávy,
2. orgány územní, zájmové nebo profesní samosprávy navzájem,
3. ústřední správní úřady, pokud dohodovací řízení nevedlo k vyřešení kompetenčního sporu.

Pro průběh řízení o kompetenčním sporu před Nejvyšším správním soudem platí obecná ustanovení SŘS o vedení řízení. Zvláště upraveny jsou pouze aktivní legitimace k podání žaloby a otázka nepřipustnosti žaloby.⁷⁸ Aktivně legitimován k podání žaloby je jednak správní orgán, který si v kladném kompetenčním sporu osobuje pravomoc o věci vydat rozhodnutí, dále správní orgán, který v záporném kompetenčním sporu popírá svou pravomoc o věci vést řízení a rozhodovat a rovněž ten, o jehož právech nebo povinnostech bylo nebo mělo být rozhodováno v řízení, ve kterém vznikl kompetenční spor. Žalovaným je pak vždy ten správní orgán, který je druhou stranou kompetenčního sporu.⁷⁹

Žaloba je nepřipustná v případech, že:⁸⁰

- nejedná se o kompetenční spor,
- o kompetenčním sporu přísluší rozhodovat jinému orgánu (např. zvláštnímu senátu)
- na návrh žalobce je možné takový kompetenční spor odstranit v jiném řízení podle tohoto nebo zvláštního zákona, s výjimkou ústavní stížnosti.

---

⁷⁷ SLÁDEČEK, Vladimír a kol. *Správní soudnictví v ČR a v Evropě*. Praha: Wolters kluwer, 2010. ISBN 978-80-7357-518-2, s. 57.

⁷⁸ SLÁDEČEK, Vladimír a kol. *Správní soudnictví v ČR a v Evropě*. Praha: Wolters kluwer, 2010. ISBN 978-80-7357-518-2, s. 58.

⁷⁹ § 98 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního.

⁸⁰ § 99 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního.

Z hlediska nezbytných náležitostí i pro kompetenční žalobu platí ustanovení § 37 odst. 3 SŘS, podle kterého z každého podání musí být zřejmé: čeho se týká, kdo jej činí, proti komu směřuje, co navrhuje, a musí být podepsáno a datováno. Petit žaloby musí odpovídat především § 100 odst. 2 SŘS., tzn., že žalobce musí navrhnout, aby soud určil, který ze správních orgánů má pravomoc vydat rozhodnutí ve věci uvedené v žalobě.⁸¹

Dále v řízení před nejvyšším správním soudem platí, že *„dojde-li v průběhu řízení o kompetenční žalobě (§ 97 a násl. s. ř. s.), vedeného k návrhu účastníka řízení, k tomu, že jeden ze správních orgánů, které byly ve sporu, uzná svoji pravomoc o věci rozhodovat a ve věci rozhodne, a účastník řízení prohlásí, že je tímto postupem uspokojen, soud řízení zastaví.“*⁸²

Další skupinou kompetenčních sporů, kompetenční spory vyhrazené Ústavnímu soudu podle čl. 87 odst. 1 písm. k) Ústavy a dle zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním, kdy pro rozhodování kompetenčních sporů Ústavním soudem platí pravidlo subsidiarity, a tudíž po změnách spočívajících v přijetí zejména soudního řádu správního, zákona o rozhodování některých kompetenčních sporů, popř. správního řádu, přísluší v dané oblasti Ústavnímu soudu nepřilíš jasná „zbytková kompetence.“ V zásadě tedy platí, že Ústavní soud řeší kompetenční spory pouze v případě, že pravomoc k jejich řešení není v konkrétním případě vyhrazena jinému orgánu. Zbytková kompetence tak pokrývá převážně kompetenční spory např. mezi nejvyššími orgány státu, kupříkladu mezi prezidentem ČR a vládou.⁸³

Zde je nutné dovodit, že *„i pro rozhodování kompetenčních sporů Ústavním soudem podle čl. 87 odst. 1 písm. k) Ústavy České republiky a § 122 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, platí pravidlo subsidiarity. Ústavní soud může tyto věci rozhodovat jen v případě, že zde není jiný orgán, který je k tomu podle zvláštního zákona příslušný. K uplatnění tohoto pravidla musí dojít i v případě, že kompetence rozhodovat takový kompetenční spor přešla na jiný orgán během řízení před Ústavním*

---

⁸¹ FRUMAROVÁ, Kateřina. Kompetenční spory rozhodované Nejvyšším správním soudem. *Správní právo*. 2013, č. 6. ISSN 0139-6005, s. 325.

⁸² Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2008, čj. Komp 4/2008-49.

⁸³ FRUMAROVÁ, Kateřina. Kompetenční spory rozhodované Nejvyšším správním soudem. *Správní právo*. 2013, č. 6. ISSN 0139-6005, s. 318.

soudem. S ohledem na subsidiární použití občanského soudního řádu platí i pro Ústavní soud povinnost přihlížet nejen při zahájení řízení, nýbrž kdykoli za řízení k tomu, zda jsou splněny podmínky, za nichž může rozhodnout ve věci samé (§ 103 občanského soudního řádu).⁸⁴

Z judikatury zvláštního senátu pak také vyplývá, že v celé řadě případů se může na první ohled zdát, že se jedná kompetenční spor, který má zvláštní senát rozhodnout, nicméně podle judikatury zvláštního senátu se vůbec o takový kompetenční spor nejedná. Příkladem lze uvést, že podle zvláštního senátu „spor mezi okresním soudem a soudním exekutorem o to, kdo má rozhodovat o částečném návrhu povinného na zastavení exekuce, není kompetenčním sporem ve smyslu § 1 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. Zvláštní senát zřízený podle uvedeného zákona proto návrh na rozhodnutí o takovémto sporu odmítne.“⁸⁵

V jiném případě pak zvláštní senát uvedl, že „kompetenční spor (§ 1 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů) nevznikne, zrušil-li Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti rozhodnutí krajského soudu, který popřel svou pravomoc o věci rozhodovat tím, že žalobu odmítl (§ 46 odst. 2 s. ř. s.). Návrh na rozhodnutí tvrzeného kompetenčního sporu v takové věci proto zvláštní senát odmítne podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 4 zákona č. 131/2002 Sb.“⁸⁶

Dalším příkladem, kdy zvláštní senát dovodil, že se nejedná o kompetenční spor, je situace, kdy „správní soud odmítl žalobu pro nedostatek pravomoci a následně okresní soud nepopřel svou pravomoc ve věci samé, avšak odmítl žalobu projednat z důvodů, že brojí pouze proti nákladům řízení před správním orgánem, kompetenční spor tu nevznikl (§ 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů). Výrok o nákladech řízení je akcesorickým výrokem k výroku ve

---

⁸⁴ Nález Ústavního soudu ČR Pl. ÚS 4/04 ze dne 17. února 2004.

⁸⁵ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 16. 8. 2012, čj. Konf 87/2011-6.

⁸⁶ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 3. 11. 2005, čj. Konf 29/2005-23.

*věci samé a nelze požadovat, aby o tomto výroku bylo rozhodováno samostatně a nezávisle v jiném druhu řízení, než ve kterém je rozhodováno o věci samé.*⁸⁷

Posledním příkladem, který uvedu, kdy kompetenční spor nevzniká a nelze se později domáhat toho, že měl věc řešit jiný orgán je situace, kdy například „*okresní soud nepopřel svou pravomoc a rozhodl o žalobě, již se předtím správní soud odmítl zabývat pro nedostatek pravomoci, nevznikl tu kompetenční spor (§ 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů)*. *Krajský soud jako soud odvolací proto nemůže v průběhu odvolacího řízení podat návrh na řešení kompetenčního sporu, i když se domnívá, že civilní pravomoc tu není dána; v takovém případě by měl rozhodnutí okresního soudu zrušit a zavázat jej k tomu, aby tento návrh podal on sám.*⁸⁸

V souvislosti s výše uvedeným je možné říci, že kompetenční spor má být až poslední možností, jak spor o kompetenci vyřešit. Účelem řízení o kompetenčním sporu není abstraktní výklad práva, nýbrž rozhodování takového sporu toliko v kontextu konkrétní věci, v níž právě k uvedenému sporu došlo.⁸⁹

3.3 Kladný a záporný kompetenční spor

Jedním ze základních členění kompetenčních sporů, je, jak již bylo v úvodu této práce zmíněno, členění na kladný (pozitivní) a záporný (negativní) kompetenční spor. Před zvláštním senátem může probíhat spor o věcnou příslušnost mezi soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví jako tzv. kladný kompetenční spor, v němž si jedna strana osobuje věcnou příslušnost vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž bylo druhou stranou vydáno pravomocné rozhodnutí, nebo jako tzv. negativní kompetenční spor, ve kterém obě jeho strany popírají svou věcnou příslušnost vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků.⁹⁰ Ze zákonného textu vyplývá, že popírat svou pravomoc musejí

---

⁸⁷ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 20. 3. 2007, čj. Konf 37/2006-31.

⁸⁸ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 8. 1. 2007, čj. Konf 20/2006-5.

⁸⁹ Nález Ústavního soudu ze dne 19.4. 2001, sp. zn. III. ÚS 429/2000.

⁹⁰ DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 1988.

obě strany kompetenčního sporu; výkladem pak je nutno dovodit, že ono popření se u obou stran musí stát formální cestou: není jím tedy jakékoli vyjádření nevdě rozhodovat.⁹¹

Dělení na kladné a záporné kompetenční spory přitom není jen dělením teoretickým, ale má celou řadu praktických důsledků, kterými se musí právní předpisy a judikatury zabývat. Jak uvedl Nejvyšší správní soud ČR „*koncepce pozitivních i negativních kompetenčních sporů je založena na existenci konkrétního řízení, v němž jde o práva či povinnosti jeho účastníků. Pokud takovéto řízení nebylo ani zahájeno, musí soud kompetenční žalobu odmítnout pro chybějící příslušnost.*“⁹² Je tedy zřejmé, že samotné dělení na kladný a záporný kompetenční spor nemá žádný význam a dokonce jej ani nelze prakticky realizovat bez toho, aby zde určitý spor o kompetence v konkrétním případě již existoval.

Praktickým důsledkem diferenciací pozitivních a negativních kompetenčních sporů je rovněž skutečnost, že v případě pozitivního kompetenčního sporu, kdy si o jedné věci osobují pravomoc rozhodovat dva orgány, je zvláštnímu senátu dána pravomoc zrušit rozhodnutí toho orgánu, který rozhodovat neměl, protože v opačném případě by zde mohla existovat dvě odlišná rozhodnutí v jedné věci, což je nepřípustné. Podobně je v negativním kompetenčním sporu dána zvláštnímu senátu pravomoc zrušit rozhodnutí, kterým ten, kdo příslušnost měl, ji nesprávně popřel.

---

⁹¹ VRCHA, Pavel. Rozhodování kompetenčních sporů zvláštním senátem. *Pavel Vrcha, soudce NS ČR* [online]. 2011 [cit. 2014-12-31]. Dostupné z: <http://vrcha.webnode.cz/news/rozhodovani-kompetencnich-sporu-zvlastnim-senatem/>.

⁹² Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2009, čj. Komp 5/2008-85.

4. Zvláštní senát

Zvláštní senát byl zřízen k 1. 1. 2003 zákonem č. 131/2002 Sb. o rozhodování některých kompetenčních sporů. Zvláštní senát je ve své podstatě důsledkem a zároveň řešením dualismu práva v ČR, tedy jeho dělením na právo soukromé a veřejné. Řešení dualismu práva soukromého a veřejného je problémem „novým“ v tom smyslu, že právní řád před rokem 1990 tuto otázku záměrně opomíjel v úzké souvislosti s tím, že z politických a mocenských důvodů fakticky nerespektoval a neřešil právní důsledky dělení práva na soukromé a veřejné. Z historickoprávního hlediska ale o nový problém nejde: Současná úprava navazuje na rakouskou prosincovou ústavu (srov. např. čl. 15 základního zákona státního č. 144/1867 ř. z., o moci soudcovské) a Ústavu I. ČSR (např. § 86, 88 a 96 ústavního zákona č. 121/1920 Sb. z. a n.).⁹³ Složením, působností stejně jako pravomocemi je zvláštní senát obdobou zvláštního senátu zřízeného zákonem č. 3/1918 Sb. z. a n.⁹⁴ Cílem zvláštního senátu je především rozhodovat konzistentně a předvídatelně. Tento cíl je však těžké naplnit v případě, že dochází k neustálým změnám právní úpravy.⁹⁵

4.1 Složení zvláštního senátu

Dle ustanovení § 2 zákona č. 131/2002 Sb. o rozhodování některých kompetenčních sporů, kompetenční spory mezi soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví (§ 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Sb.) projednávají a rozhodují smíšené senáty složené vždy ze sudého počtu soudců, a to konkrétně ze tří soudců Nejvyššího soudu a ze tří soudců Nejvyššího správního soudu.⁹⁶ Jeho členy a stejný počet jejich náhradníků jmenují s jejich souhlasem předseda Nejvyššího soudu a předseda Nejvyššího správního soudu. Předsedu zvláštního senátu vždy na první polovinu funkčního období zvláštního senátu zvolí členové ze soudců jmenovaných předsedou Nejvyššího správního soudu a na druhou polovinu ze soudců

---

⁹³ DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 1974.

⁹⁴ Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Zvlastni-senat-zrizeny-podle-zakona-c-131-2002-Sb-/art/52?menu=269>.

⁹⁵ VOLKOVÁ, Jana. Příslušnost soudů ve věcech vyvlastnění ve vleku neustálých legislativních změn. *Právní rozhledy*. 2013, č. 19. ISSN 1210-6410, s. 660.

⁹⁶ § 2 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.

jmenovaných předsedou Nejvyššího soudu.⁹⁷ Náhradníci jsou pak důležití proto, že „za člena vyloučeného z projednávání určité věci nastupuje jeho náhradník. Zvláštní senát rozhoduje většinou hlasů všech členů.“⁹⁸

Výše uvedený sudý počet soudců zvláštního senátu „je pak zárukou toho, aby se soudci přicházející z civilního soudnictví (soudci Nejvyššího soudu) ani soudci správního soudnictví (soudci Nejvyššího správního soudu) nemohli ohledně rozhranění pravomoci mezi těmito dvěma větvemi soudnictví vzájemně „přehlasovat.“⁹⁹

Jeho zvláštností tedy ve vztahu ke složení je, že se nejedná v pravém smyslu o soud, ale jde pouze o jakýsi orgán soudního typu, který je složen z celkem šesti soudců jiných soudních orgánů (Nejvyšší soud ČR a Nejvyšší správní soud ČR).¹⁰⁰ Zvláštní senát přitom jedná a rozhoduje v sídle Nejvyššího správního soudu ČR.¹⁰¹ Působení ve zvláštním senátu a jeho činnost je chápána jako výkon soudnictví, i přesto, že zvláštní senát není samostatným soudním orgánem.¹⁰² V zásadě lze říci, že „zvláštní senát je orgánem soudního typu, není však soudem v ústavním slova smyslu a ani není součástí soudní soustavy.“

V současné době (v lednu roku 2015) je předsedou zvláštního senátu JUDr. Michal Mazanec, který je rovněž místopředsedou Nejvyššího správního soudu ČR. Dalšími členy zvláštního senátu, kteří zde reprezentují Nejvyšší správní soud, jsou Mgr. Ing. Bc. Radovan Havelec a JUDr. Marie Žišková. Nejvyšší soud ČR je pak ve

---

⁹⁷ DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 1987.

⁹⁸ § 2 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.

⁹⁹ Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Zvlastni-senat-zrizeny-podle-zakona-c-131-2002-Sb-/art/52?menu=269>.

¹⁰⁰ Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Zvlastni-senat-zrizeny-podle-zakona-c-131-2002-Sb-/art/52?menu=269>.

¹⁰¹ BARTONÍČKOVÁ, Klára. Právní úprava řešení kompetenčních sporů mezi soudy. *Právní fórum*. 2009, č. 1. ISSN 1214-7966, s. 18.

¹⁰² DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 1987.

zvláštním senátu v současnosti zastoupen následujícím soudci JUDr. Pavlem Pavlíkem, JUDr. Romanem Fialou a JUDr. Pavlem Simonem.¹⁰³

4.2 Funkční období

Členové zvláštního senátu, stejně jako celkem šest náhradníků, jsou vždy voleni na funkční období v délce tří let.¹⁰⁴ V této souvislosti dále platí, že s ohledem na složení zvláštního senátu ze soudců Nejvyššího soudu ČR a Nejvyššího správního soudu ČR, v první polovině funkčního období zvláštního senátu mu předsedá soudce zvolený z řad soudců Nejvyššího správního soudu a ve druhé polovině pak zvláštnímu senátu předsedá soudce zvolený z řad soudců Nejvyššího soudu.¹⁰⁵ Tímto způsobem je tak funkční období zvláštního senátu pomyslně rozděleno na dvě jeden a půl roku dlouhé části.

4.3 Předmět a způsob rozhodování

Předmětem rozhodování jsou spory o pravomoc vydat rozhodnutí, které vznikají mezi soudy na straně jedné a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy na straně druhé, a spory mezi soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví. Podstatou rozhodování zvláštního senátu je určit, která ze stran sporu je příslušná vydat rozhodnutí v konkrétní věci.¹⁰⁶

Jak je zřejmé, zákon č. 131/2002 Sb., se použije v případě vzniku kladného či záporného kompetenčního sporu o pravomoc nebo věcnou příslušnost, jehož stranami

---

¹⁰³ Zvláštní senát ve věcech kompetenčních sporů zřízený podle § 2 zákona č. 131/2002 Sb. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/main.aspx?cls=art&art_id=38.

¹⁰⁴ DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 1987.

¹⁰⁵ Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Zvlastni-senat-zrizeny-podle-zakona-c-131-2002-Sb-art/52?menu=269>.

¹⁰⁶ Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Zvlastni-senat-zrizeny-podle-zakona-c-131-2002-Sb-art/52?menu=269>.

jsou buď soudy a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy, nebo soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví.¹⁰⁷

Pokud se týká způsobu rozhodování, Zvláštní senát rozhoduje většinou hlasů všech členů; s ohledem na sudý počet jeho členů a absenci další právní úpravy nelze vyloučit, že zvláštní senát při rovnosti hlasů nedospěje v konkrétním případě k žádnému rozhodnutí. Zvláštní senát jedná a rozhoduje v sídle Nejvyššího správního soudu. Státní správu zvláštního senátu vykonává předseda Nejvyššího správního soudu.¹⁰⁸

---

¹⁰⁷ BARTONÍČKOVÁ, Klára. Právní úprava řešení kompetenčních sporů mezi soudy. *Právní fórum*. 2009, č. 1. ISSN 1214-7966, s. 18.

¹⁰⁸ DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 1988.

5. Řízení před zvláštním senátem

5.1 Účastníci řízení před zvláštním senátem a strany řízení

Účastníky řízení jsou vedle stran kompetenčního sporu (soudů v občanském soudním řízení a soudů ve správním soudnictví) také účastníci řízení, v němž se otázka příslušnosti stala spornou.¹⁰⁹ Stranou řízení pak může být jak soud, jenž rozhoduje v občanském soudním řízení, tak soud ve správním soudnictví, resp. zvláštní senát krajského soudu.

Judikatura zvláštního senátu pak dovodila i skutečnost, že „*stranou negativního kompetenčního sporu podle § 1 odst. 1 a 2 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, není jen soud I. stupně, který popřel svou pravomoc rozhodovat o věci jemu předložené, nýbrž též soudy vyšších instancí, které k oprávněnému prostředku potvrdily závěr soudu I. stupně o nedostatku pravomoci.*“¹¹⁰

5.2 Aktivní legitimace k podání návrhu před zvláštním senátem

Návrh na zahájení řízení o kompetenčním sporu je ke zvláštnímu senátu oprávněna podat některá z jeho stran nebo účastník řízení ve věci, v níž se otázka věcné příslušnosti k vydání rozhodnutí stala spornou.¹¹¹ Pasivně legitimován je pak druhý orgán, který je ve sporu o kompetenci, popř. v případě, kdy návrh podal účastník řízení, jsou pasivně legitimovány oba orgány, které vedou spor o kompetence.

Zde je zajímavé kupříkladu rozhodnutí zvláštního senátu, ve kterém zvláštní senát uvádí, kdo může v kompetenčním sporu mezi orgánem obce a okresním soudem návrh podat, a kdy je naopak nutné návrh odmítnout, jako podaný zjevně neoprávněnou osobou. Zvláštní senát totiž dovodil, že „*jestliže soud rozhodl o zastavení řízení s tím, že věc bude postoupena určitému orgánu obce, je tento orgán obce (v tomto případě Magistrát města Brna) stranou kompetenčního sporu, která může podat návrh na*

---

¹⁰⁹ DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 1988.

¹¹⁰ Usnesení zvláštního senátu zřízeného zákonem č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 30. 6. 2006, čj. Konf 132/2005-7.

¹¹¹ DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 1988.

*rozhodnutí tohoto sporu u zvláštního senátu zřízeného dle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. Podal-li návrh jiný orgán obce (zde: zastupitelstvo statutárního města Brna), je nutno jej odmítnout jakožto návrh podaný osobou zjevně neoprávněnou.*¹¹²

5.3 Návrh na zahájení řízení – náležitosti

Řízení o kompetenčním sporu je pak zahájeno ke dni, kdy návrh na zahájení řízení o kompetenčním sporu došel zvláštnímu senátu.¹¹³ Řízení je tedy možné zahájit pouze na návrh, není možné jej zahájit z moci úřední (ex offi).

Pokud se týká náležitostí návrhů, zákon o rozhodování některých kompetenčních sporů náležitosti výslovně neupravuje, což znamená, že se zde použijí ustanovení SŘS. To znamená, že zde platí ustanovení § 37 odst. 3 SŘS, podle kterého z každého podání musí být především zřejmé: čeho se týká, kdo jej činí, proti komu směřuje, co navrhuje, a musí být podepsáno a datováno.¹¹⁴ Žalobce musí v petitu žaloby navrhnout, aby soud určil, který ze z orgánů má pravomoc vydat rozhodnutí v konkrétní věci.

5.4 Průběh řízení před zvláštním senátem

Samotné projednání věci před zvláštním senátem se v praxi příliš neliší od jednání před správními soudy, a proto se podle § 4 zákona č. 131/2000 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů přiměřeně použijí ustanovení SŘS, zejména pak jeho části třetí, hlavy první, která se týkají řízení před správním soudem.¹¹⁵ Platí že „za člena vyloučeného z projednávání určité věci nastupuje jeho náhradník.“¹¹⁶ což je také důvodem, proč každý soudce zvláštního senátu má předem zvoleného svého náhradníka. Řízení před zvláštním senátem je neveřejné.¹¹⁷

---

¹¹² Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 4. 5. 2005, čj. Konf 33/2004-13.

¹¹³ § 3 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.

¹¹⁴ § 37 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního.

¹¹⁵ BARTONÍČKOVÁ, Klára. Právní úprava řešení kompetenčních sporů mezi soudy. *Právní fórum*. 2009, č. 1. ISSN 1214-7966, s. 18.

¹¹⁶ § 2 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.

¹¹⁷ VRCHA, Pavel. Rozhodování kompetenčních sporů zvláštním senátem. *Pavel Vrcha, soudce NS ČR* [online]. 2011 [cit. 2014-12-31]. Dostupné z: <http://vrcha.webnode.cz/news/rozhodovani-kompetencnich-sporu-zvlastnim-senatem/>.

6. Rozhodnutí zvláštního senátu

Zvláštní senát rozhoduje usnesením o tom, kdo je věcně příslušný vydat rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení. Jestliže ten, kdo je stranou v kompetenčním sporu, vydal rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení a podle rozhodnutí zvláštního senátu není vydání takového rozhodnutí v jeho pravomoci, zvláštní senát současně vyslovuje nicotnost takového rozhodnutí. Jestliže ten, kdo je stranou v kompetenčním sporu, vydal rozhodnutí, kterým svou věcnou příslušnost o věci rozhodovat popřel, a podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v jeho pravomoci, zvláštní senát takové rozhodnutí současně zruší.¹¹⁸

Proti usnesení zvláštního senátu nejsou opravné prostředky přípustné. Pravomocné usnesení zvláštního senátu je závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž tento spor vznikl, jakož i pro všechny orgány moci výkonné, orgány územního samosprávného celku, jakož i fyzické nebo právnické osoby nebo jiné orgány, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, a soudy.¹¹⁹

Rozhodnutí v kompetenčním sporu však není možné chápat jako jakýsi mimořádný opravný prostředek „*sui generis*“, spíše se jedná o „předběžnou otázku“, kterou je nutné zodpovědět před tím, než je vyneseno rozhodnutí v jiné věci. Vybraná rozhodnutí zvláštního senátu jsou pak publikována ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu.¹²⁰

Vedle výše uvedeného rozhodnutí, kde zvláštní senát rozhodne v meritru věci, je rovněž možné, aby došlo k odmítnutí návrhu ze strany zvláštního senátu, k tomu dochází v souladu s ustanovením § 46 SŘS, pokud zvláštní senát dospěje k závěru, že k projednání návrhu nejsou splněny podmínky. Zvláštní senát tedy návrh odmítne zejména v následujících případech: soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již

---

¹¹⁸ DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 1988.

¹¹⁹ DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 1989.

¹²⁰ DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9, s. 1989.

řízení u soudu probíhá nebo nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat, návrh byl podán předčasně (poměrně časté je, že návrh je podán předčasně) nebo opožděně, návrh byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou nebo je návrh nepřípustný dle SŘS.¹²¹ Judikatura pak dovodila, že „nelze-li podřadit podání s návrhem na zahájení řízení o kompetenčním sporu pod § 1 odst. 1 a 2 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, zvláštní senát takový návrh odmítne [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. j. Pro postoupení věci jinému orgánu se přiměřeně užije § 104 odst. 1 věta druhá o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. a § 4 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.“¹²²

Zvláštní senát může řízení rovněž zastavit, a to pro zpětvzetí návrhu navrhovatele (k tomu dochází např. v případě, kdy navrhovatel v průběhu řízení zjistí, že je patrně tím orgánem, který má ve věci vydat rozhodnutí, v návaznosti na to vezme zpět návrh směřující ke zvláštnímu senátu a vydá rozhodnutí ve věci).¹²³ Naopak není možné, aby zvláštní senát návrh zamítl, zvláštní senát musí vždy rozhodnout o tom, kdo je orgánem příslušným rozhodnout v konkrétní věci.

Nálezy zvláštního senátu jsou závazné vůči všem, tedy „*erga omnes*.“ Závěr, podle kterého by totiž rozhodnutí ve věcech kompetenčních sporů mělo právní účinky jen mezi stranami, tj. „*inter partes*“, by podle Ústavního soudu ČR vedl ke zcela absurdním důsledkům. Vedl by totiž „*ke stavu, v němž by orgány rozhodující takové spory opakovaně judikovaly v obdobných případech identická stanoviska, vedl by ke stavu ohrožení právní jistoty při uplatňování pravomoci ze strany orgánů soudní moci a orgánů veřejné správy, vedl by k neúměrnému prodlužování soudního řízení, vedl by k chaosu a entropii*.“¹²⁴

---

¹²¹ § 46 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního.

¹²² Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 4. 6. 2008, čj. Konf 20/2007-8

¹²³ VRCHA, Pavel. Rozhodování kompetenčních sporů zvláštním senátem. *Pavel Vrcha, soudce NS ČR* [online]. 2011 [cit. 2014-12-31]. Dostupné z: <http://vrcha.webnode.cz/news/rozhodovani-kompetencnich-sporu-zvlastnim-senatem/>.

¹²⁴ Nález Ústavního soudu ČR sp. zn. IV. ÚS 1743/10 ze dne 23. listopadu 2010.

7. Výstupy z judikatury - vybrané konkrétní případy kompetenčních sporů

7.1 Statistické údaje

Úvodem této na praxi orientované kapitoly bych chtěl zmínit stručné statistiky vztahující se ke kompetenčním sporům, zejména ke kompetenčním sporům rozhodovaným zvláštním senátem. V převážné většině jsou zvláštním senátem rozhodovány záporné kompetenční spory, kdy jak soud, tak správní orgán, popřípadě dva soudy, popírají svoji pravomoc vydat rozhodnutí ve věci. Pozitivní kompetenční spory jsou spíše výjimkou. Počet kompetenčních sporů předložených zvláštnímu senátu v letech 2003-2014 (tedy za celou dobu existence zvláštního senátu) činil celkem 1043 sporů, přičemž počet sporů za jednotlivé roky je přehledně ilustrován v níže přiložené tabulce.¹²⁵

Tabulka č. 1: Počet kompetenčních sporů řešených zvláštním senátem dle zákona č. 131/2002 Sb.

Rok	Nápad	Spory podle písm. a)	Z toho stranou ČTÚ	Spory podle písm. b)	Jiné nejasné	Neskončené
2003	125	104	88	21	0	0
2004	111	50	33	60	1	0
2005	137	22	8	115	0	0
2006	41	12	2	26	3	0
2007	47	13	2	31	3	0
2008	131	107	99	23	1	0
2009	127	111	106	15	1	0
2010	84	71	65	12	1	0
2011	104	95	87	9	0	0
2012	68	60	46	7	1	0
2013	40	33	25	7	0	1
2014	28	21	10	6	1	21
Celkem 2003-2014	1043	699	571	332	12	22

Zdroj: MAZANEC, Michal. *Kompetenční konflikty*. Brno: Nejvyšší správní soud, 2014, ISBN neuvedeno, s. 30.

¹²⁵ Statistiky. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. 2014 [cit. 2015-01-02]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/main2Col.aspx?cls=Statistika&menu=190>.

K výše uvedené tabulce bych rád upozornil na skutečnost, že v tabulce doposud nejsou zohledněny spory za prosince roku 2014, neboť tyto údaje nejsou ke dni 2. 1. 2014 doposud dostupné.

Z výše uvedené tabulky je rovněž zjevné, že kompetenčních sporů rozhodovaných zvláštním senátem v posledních letech zřetelně ubývá, což je dáno tím, že judikatura zvláštního senátu se totiž postupně dostala do povědomí soudů i správních orgánů, a proto tam, kde zvláštní senát v obdobné věci již rozhodl, další kompetenční spory téměř nevznikají.¹²⁶Zde je možné spatřovat přínos zvláštního senátu, neboť jeho judikatura vede k tomu, že ke kompetenčním sporům dochází méně často, což pak vede především k větší právní jistotě v rámci právního systému v ČR.

Pro účely srovnání uvedu rovněž počet kompetenčních sporů, které rozhodoval Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 97 a násl. SŘS (tj. jedná se o kompetenční žaloby). Tento počet činil za 11 let existence Nejvyššího správního soudu pouhých 45 žalob. Z toho pohledu lze zase identifikovat, že zvláštní senát má mnohonásobně větší nápad řešených případů, čímž má i větší vliv na praxi, neboť jak již bylo uvedeno, spory se z hlediska své typologie před zvláštním senátem obvykle neopakují. Zde by tedy bylo možné dovodit, že zvláštní senát má větší přínos v této oblasti, nicméně je zřejmé, že každý ze soudních orgánů se věnuje jinému typu kompetenčních sporů, čímž nechci věc zcela zjednodušovat.

Počet kompetenčních žalob za období existence Nejvyššího správního soudu, tedy stejně jako v případě zvláštního senátu za období let 2003-2014, je znázorněn v níže uvedené tabulce, která opět nezohledňuje údaje za konec roku 2014, které k datu vypracování této práce ještě nebyly dostupné.

---

¹²⁶ Statistika. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. 2014 [cit. 2015-01-02]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/main2Col.aspx?cls=Statistika&menu=190>.

Tabulka č. 2: Počet kompetenčních sporů řešených Nejvyšším správním soudem ČR

Rok	Nápad	Rozhodnuto věcně	Rozhodnuto procesně	Neskončené
2003	2	0	2	0
2004	3	0	3	0
2005	1	0	1	0
2006	4	2	2	0
2007	4	4	0	0
2008	6	2	4	0
2009	7	2	5	0
2010	7	3	4	0
2011	6	6	0	0
2012	3	1	2	0
2013	0	0	0	0
2014	2	0	0	2
Celkem 2003-2014	45	20	23	2

Zdroj: MAZANEC, Michal. *Kompetenční konflikty*. Brno: Nejvyšší správní soud, 2014, ISBN neuvedeno, s. 26.

Z výše uvedených statistik je zřejmé, že počet kompetenčních sporů, které řeší Nejvyšší správní soud je s počtem 45 sporů za celou dobu své existence zanedbatelný oproti počtu kompetenčních sporů, které řeší zvláštní senát (1043 sporů za totožnou dobu). Je tedy zřejmé, že ačkoli počet kompetenčních konfliktů řešených zvláštním senátem dlouhodobě klesá, je ke zvláštnímu senátu směřováno významně více kompetenčních konfliktů, než kolik jich řeší Nejvyšší správní soud. Zvláštní senát má tedy nesporně v českém právním řádu své významné místo.

7.2 Vybrané judikáty zvláštního senátu

V této části mé diplomové práce se budu věnovat vybraným významným judikátům zvláštního senátu. S ohledem na to, že dílčím cílem této práce je zjistit, jak dlouho v průměru trvá řízení ve věci a s jakými problémy se řízení před zvláštním senátem nejčastěji potýká, budu v této části hojně využívat informace o datech, kdy došlo k podání návrhu a kdy došlo k rozhodnutí ve věci samé.

7.2.1 Usnesení Konf 6/2005-11 ze dne 31. 05. 2006, spor o pravomoc mezi Českým telekomunikačním úřadem a Obvodním soudem pro Prahu 3, za účasti žalobce - akciové společnosti U a a žalované Anny H.

První případovou studií, kterou jsem si pro svoji práci vybral, je spor o pravomoc mezi Českým telekomunikačním úřadem a Obvodním soudem pro Prahu 3. Skutkový stav byl v tomto případě takový, že žalobce (akciová společnost U) uzavřel dne 6. 3. 2001 s žalovanou Annou H. „Smlouvu o dodávce služeb,“ (konkrétně dodávce televizních kanálů) ve které se žalobce zavázal poskytovat žalované jí objednané služby. Žalovaná se naproti tomu zavázala žalobci měsíčně hradit dodávku těchto služeb, tuto povinnost však neplnila ode dne uzavření smlouvy až do 30. 10. 2001, kdy byla deaktivována přístupová karta umožňující příjem programové nabídky ze satelitního signálu. Žalobce žalovanou několikrát vyzval k úhradě, přičemž žalovaná na žádnou z těchto výzev žádným způsobem nereagovala. Žalobce tedy podal k Obvodnímu soudu pro Prahu 3 návrh, aby žalované uložil povinnost uhradit mu 9489,10 Kč jako cenu za dodané služby, včetně úroku z prodlení, jakož i náklady řízení.¹²⁷

Obvodní soud pro Prahu 3 ovšem svým usnesením ze dne 29. 4. 2004 řízení o žalobě zastavil s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Českému telekomunikačnímu úřadu. V odůvodnění uvedl, že k rozhodování o této věci je příslušný Český telekomunikační úřad. V důsledku toho se dne 8. 2. 2005 se obrátil Český telekomunikační úřad na zvláštní senát s návrhem na rozhodnutí kompetenčního sporu podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, který vznikl mezi ním a Obvodním soudem pro Prahu 3.¹²⁸

V této souvislosti telekomunikační úřad rovněž argumentoval pojmem telekomunikační služba a jeho vymezením. V ustanovení § 2 odst. 5 zákona č. 151/2000 Sb., „o telekomunikacích jako služby, jejíž poskytování spočívá zcela nebo zčásti v přepravě nebo směrování informací telekomunikačními sítěmi třetím osobám, a srovnal ji se zněním smlouvy uzavřené mezi žalobcem a žalovanou: žalobce se zde

¹²⁷ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 31. 5. 2006, čj. Konf 6/2005-11.

¹²⁸ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 31. 5. 2006, čj. Konf 6/2005-11.

zavázal „dodávat signál nabízených programů“ do zařízení, které se skládá z digitálního satelitního přijímače, přístupové karty a satelitní antény s konvertorem. Takto popsaná služba však není telekomunikační službou a žalobce není poskytovatelem takové služby, neboť ani zčásti nezajišťuje směrování nebo přepravu informací telekomunikační sítí mezi jejími koncovými body. Telekomunikační službou je nepochybně distribuce TV a R programů z družice; tuto činnost však neposkytuje žalobce, nýbrž provozovatel družicového spoje ve prospěch provozovatele vysílání.“¹²⁹

Z důvodu, že se podle telekomunikačního úřadu nejednalo ve věci o telekomunikační službu, měl zvláštní senát rozhodnout o tom, že ve věci samé je k rozhodování příslušný Obvodní soud pro Prahu 3 jako civilní soud, nikoli správní orgán, který je Český telekomunikační úřad.

Český telekomunikační úřad však ve své argumentaci nezohlednil skutečnost, že k 1. 5. 2005 byl zrušen zákonem č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích) zákon č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích, který obsahoval výše uvedenou definici. Zákon o elektronických komunikacích pak zavedl pojem služba elektronických komunikací (místo pojmu „telekomunikační služba“). Za zmínku též stojí, že tímto zákonem byl zrušen Český telekomunikační úřad zřízený podle zákona č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích (§ 148 písm. a) zákona o elektronických komunikacích), a současně byl zřízen Český telekomunikační úřad s nově vymezenou působností (§ 3 odst. 1 zákona).¹³⁰

Z důvodu nové širší definice služeb elektronických komunikací v novém právním předpise tak zvláštní senát dne 31. 5. 2006 dovodil, že *„dodávka televizních programů prostřednictvím satelitního signálu je službou elektronických komunikací ve smyslu § 2 písm. n) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích. Rozhodovat o nárocích plynoucích z porušení povinnosti platit cenu za tuto službu proto přísluší Českému telekomunikačnímu úřadu (§ 129 odst. 1 citovaného zákona).“¹³¹* Pokud máme

---

¹²⁹ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 31. 5. 2006, čj. Konf 6/2005-11.

¹³⁰ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 31. 5. 2006, čj. Konf 6/2005-11.

¹³¹ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 31. 5. 2006, čj. Konf 6/2005-11.

zhodnotit délku trvání celého řízení před zvláštním senátem, činila tato doba jeden rok a čtyři měsíce.

7.2.2 Usnesení Konf 4/2007-6 ze dne 08. 06. 2007, kompetenční spory v oblasti věcné příslušnosti soudů k přezkumu zákonnosti rozhodnutí o vyvlastnění po 1. 1. 2007

Jak již bylo v této práci uvedeno, cílem zvláštního senátu je rozhodovat konzistentně a předvídatelně. Tento cíl je však někdy poměrně těžké naplnit v případě, že dochází k neustálým změnám právní úpravy. Na novelizace právních předpisů musí zejména zvláštní senát rychle reagovat, což vede k významným odklonům tohoto senátu od dosavadní judikatury o pravomoci či věcné příslušnosti. Tím je narušována právní jistota účastníků řízení, kteří nevědí, který soud jejich věc projedná. Jednou z oblastí, ve které dochází k překotným legislativním změnám, je oblast vyvlastnění a nucené omezení vlastnického práva zřízením věcného břemene.¹³²

Z tohoto důvodu jsem zvolil výše uvedený judikát, přičemž i časté legislativní změny v této oblasti jsou důvodem, proč přímo v nadpisu této podkapitoly uvádím, že se jedná o úpravu po 1. 1. 2007. Významný průlom totiž přinesla účinnost zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě („zákon o vyvlastnění“). V této souvislosti považuji za vhodné rovněž vymezit pojem vyvlastnění. Zákon o vyvlastnění ho definuje jako „*odnětí nebo omezení vlastnického práva nebo práva odpovídajícího věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě pro dosažení účelu vyvlastnění stanoveného zvláštním zákonem*“. V teorii se pak pod pojmem vyvlastnění nejčastěji rozumí nucený přechod vlastnického práva v důsledku individuálního právního aktu, podle naší dnešní úpravy v důsledku vydání správního aktu, s výjimkou přechodu vlastnického práva v souvislosti s projednáváním veřejnoprávního deliktu (sankce, ochranné opatření) nebo v rámci exekuce.¹³³

Již před účinností zákona o vyvlastnění, tedy před 1. 1. 2007, se soudy zabývaly tím, kdo má posuzovat rozhodnutí o vyvlastnění a zřízení věcného břemene. Po roce

---

¹³² VOLKOVÁ, Jana. Příslušnost soudů ve věcech vyvlastnění ve vleklu neustálých legislativních změn. *Právní rozhledy*. 2013, č. 19. ISSN 1210-6410, s. 660.

¹³³ VOLKOVÁ, Jana. Příslušnost soudů ve věcech vyvlastnění ve vleklu neustálých legislativních změn. *Právní rozhledy*. 2013, č. 19. ISSN 1210-6410, s. 660.

2003 probíhala rozsáhlá odborná diskuse o tom, zda jsou k rozhodování o nuceném omezení vlastnického práva příslušné soudy ve správním soudnictví, nebo soudy v občanském soudním řízení podle části páté OSŘ. K této otázce několikrát vyslovil právní názor i Nejvyšší správní soud (rozsudek z 19. 11. 2003, č. j. 3 As 8/2003-44; usnesení z 27. 2. 2003, č. j. 6 A 71/2000-44; usnesení z 25. 3. 2003, č. j. 7 A 27/2002-36). Nejvyšší správní soud zpočátku shodně jako další soudy ve správním soudnictví prosazoval názor, že rozhodnutí o nuceném omezení vlastnického práva zasahuje právě do vlastnického práva, a proto se jedná o rozhodnutí v soukromoprávní věci. Podle tehdejší judikatury Nejvyššího správního soudu proto takové rozhodnutí nepodléhalo přezkumu ve správním soudnictví, ale náleželo o něm rozhodovat soudu v občanském soudním řízení.¹³⁴

S výše uvedeným právním názorem však nesouhlasil 4. senát Nejvyššího správního soudu a věc předložil k rozhodnutí rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu. Ten se přiklonil k názoru předkládajícího senátu a změnil do té doby zastávanou praxi. V usnesení z 12. 10. 2004, č. j. 4 As 47/2003-125, vyložil, z jakých důvodů by měly o vyvlastnění rozhodovat soudy ve správním soudnictví. K 1. 1. 2007 však nabyl účinnosti zákon o vyvlastnění, který ve svém § 28 upravil, že k řízení ve věcech vyvlastnění je v prvním stupni příslušný krajský soud, věc má být projednána v občanském soudním řízení, a současně odkázal na § 244 až 250t OSŘ, tedy na část pátou OSŘ.¹³⁵

Již 27. 1. 2007 však byla ke zvláštnímu senátu podána kompetenční žaloba, kdy Okresní soud v Jablonci nad Nisou podal návrh na řešení sporu, jehož druhou stranou byl Krajský soud v Ústí nad Labem-pobočka v Liberci. Okresní soud v návrhu namítal, že vyvlastnění je svou povahou veřejnoprávní institut sloužící veřejnoprávnímu zájmu, a proto by o něm měly rozhodovat soudy ve správním soudnictví.¹³⁶ Právě tato kauza je stěžejním tématem této podkapitoly, čímž se na ní podrobně zaměřím.

---

¹³⁴ VOLKOVÁ, Jana. Příslušnost soudů ve věcech vyvlastnění ve vleku neustálých legislativních změn. *Právní rozhledy*. 2013, č. 19. ISSN 1210-6410, s. 661.

¹³⁵ VOLKOVÁ, Jana. Příslušnost soudů ve věcech vyvlastnění ve vleku neustálých legislativních změn. *Právní rozhledy*. 2013, č. 19. ISSN 1210-6410, s. 661.

¹³⁶ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 8. 6. 2007, čj. Konf 4/2007-6.

Skutkový stav byl v tomto případě takový, že městský úřad v Tanvaldě jako příslušný stavební úřad rozhodnutím ze dne 19. 8. 2002 na základě návrhu žalovaného vyvlastnil budovu na pozemku označeném jako stavební parcela a pozemek označený jako stavební parcela o výměře 450 m², zapsané na listu vlastnictví pro katastrální území a obec Jablonec nad Nisou, ve společném jmění žalobců. Žalobci se následně proti tomuto rozhodnutí odvolali k Okresnímu úřadu v Jablonci nad Nisou, který však rozhodnutí orgánu prvního stupně potvrdil a odvolání žalobců tedy zamítl.¹³⁷

Žalobci tudíž dne 5. 12. 2002 podali návrh na přezkoumání tohoto rozhodnutí u Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci. „*Krajský soud usnesením ze dne 7. 1. 2003 žalobu odmítl s odůvodněním, že vyvlastnění je nejzávažnější veřejnoprávní zásah do majetkových práv k nemovitostem, jenž se týká nuceného přechodu vlastnického práva, které je chráněno soukromoprávními předpisy. Ochrana subjektivního soukromého práva je svěřena od 1. 1. 2003 soudům v občanském soudním řízení. Soud poučil žalobce o možnosti podání žaloby k místně příslušnému okresnímu soudu ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci vydávaného usnesení postupem podle části páté občanského soudního řádu.*“¹³⁸

Dne 7. 2. 2003 tedy žalobci podali u Okresního soudu v Jablonci nad Nisou žalobu podle § 244 a násl. OSŘ a žádali, aby soud návrh na vyvlastnění v celém rozsahu zamítl. Okresní soud v Jablonci nad Nisou však žalobu zamítl, protože podle jeho názoru byly podmínky vyvlastnění splněny. Proti tomuto rozhodnutí podali žalobci odvolání ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberec, který ovšem o odvolání nerozhodl a „*dne 15. 9. 2004 podal návrh na řešení kompetenčního sporu, který odůvodnil tím, že vyvlastnění je svou povahou institut veřejnoprávní, sloužící veřejnému zájmu.*“¹³⁹

---

¹³⁷ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 8. 6. 2007, čj. Konf 4/2007-6.

¹³⁸ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 8. 6. 2007, čj. Konf 4/2007-6.

¹³⁹ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 8. 6. 2007, čj. Konf 4/2007-6.

*Návrh na řešení kompetenčního sporu zvláštní senát usnesením ze dne 29. září 2006 odmítl s odůvodněním, že byl podán předčasně a nadto někým, kdo dosud není stranou kompetenčního sporu.*¹⁴⁰

Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, poté usnesením rozsudek Okresního soudu v Jablonci zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V tomto návrhu okresní soud popřel svou pravomoc vydat ve shora uvedené věci rozhodnutí a poukázal přitom na ustanovení § 244 odst. 1 a § 7 odst. 1 OSŘ obsahující výčet věcí, jež mohou být projednány v občanském soudním řízení. Okresní soud nadále zastával názor, že vyvlastnění je veřejnoprávním institutem, o kterém není oprávněn rozhodovat. Z tohoto důvodu byl opět (tentokrát) okresním soudem podán návrh ke zvláštnímu senátu.¹⁴¹

Zvláštní senát však ve svém usnesení z 8. 6. 2007, č. j. Konf 4/2007-6, navrhovateli (okresnímu soudu) však nepřisvědčil. Zdůraznil přitom, že rozhoduje podle skutkového a právního stavu v době svého rozhodování, a proto musí respektovat změnu právní úpravy v souvislosti s novým zákonem o vyvlastnění; k rozhodování ve věci je proto po 1. 1. 2007 příslušný soud v občanském soudním řízení. Zvláštní senát to formulovat následujícími slovy: „*počínaje účinností zákona o vyvlastnění (zákon č. 184/2006 Sb.), tj. ode dne 1. ledna 2007, zanikla příslušnost správních soudů k přezkumu zákonnosti rozhodnutí o vyvlastnění ve správním soudnictví. K řízení jsou příslušné soudy v občanském soudním řízení, a to soudy krajské, které přitom procesně postupují podle části páté občanského soudního řádu (§ 244 a násl. o. s. ř.). To, že vyvlastňovací správní akt byl vydán před rozhodným datem, na tom nic nemění, protože zákon o vyvlastnění tuto otázku v přechodných ustanoveních nijak odchylně neřešil; proto se od rozhodného data užije v plném rozsahu nová právní úprava.*“¹⁴² Zaměřili se na délku trvání řízení, netrvalo toto řízení před zvláštním senátem ani půl roku (cca 5,5 měsíce).

---

¹⁴⁰ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 8. 6. 2007, č. j. Konf 4/2007-6.

¹⁴¹ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 8. 6. 2007, č. j. Konf 4/2007-6.

¹⁴² Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 8. 6. 2007, č. j. Konf 4/2007-6.

7.2.3 Usnesení Konf 42/2010-7 ze dne 12. 01. 2011 – příslušnost k přezkumu rozhodnutí speciálního stavebního úřadu.

Tato případová studie se do značné míry rovněž vztahuje k problematice vyvlastnění, u které jak již bylo výše uvedeno, došlo k celé řadě legislativních změn. Oproti předcházejícímu případu se zde však jednalo o zcela jinou skutkovou situaci a tím i o zcela odlišný právní problém. V této souvislosti je také potřeba upozornit na skutečnost, že rozhodování zvláštního senátu se neomezuje pouze na řešení kompetenčních sporů vyplývajících ze zákona o vyvlastnění. Vyvlastnění či zřízení věcného břemene, která upravují jiné zákony, obsahují odlišnou právní úpravu než zákon o vyvlastnění, proto se rozhodování o pravomoci a věcné příslušnosti k rozhodování o nich stále řídí shora citovanými závěry rozšířeného senátu a zvláštního senátu před rokem 2007. „Jiným zákonem“ ve vztahu k zákonu o vyvlastnění je např. zákon o pozemních komunikacích.¹⁴³

V tomto případě se jednalo o negativní kompetenční spor mezi civilním a správním senátem Krajského soudu v Brně o tom, kdo je příslušný posoudit o rozhodnutí, kterým bylo zřízeno věcné břemeno podle § 17 odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích.¹⁴⁴

Skutkový stav byl takový, že magistrát města Brna, odbor dopravy, jako správní orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 18. 8. 2009 rozhodl o zřízení trvalého věcného břemene podle § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích k pozemku v k. ú. Slatina, který byl ve vlastnictví žalobce Ing. Jiřího Z. „*Právo založené tímto břemenem je právem spojeným s vlastnictvím nemovitosti, tj. místní komunikace ve vlastnictví statutárního města Brna, jejíž stavba se na uvedeném pozemku nachází. Podle odůvodnění rozhodnutí je toto věcné břemeno nezbytné pro výkon vlastnického práva k uvedené místní komunikaci a zahrnuje v sobě právo existence komunikace, provozu na ní, provádění údržby a oprav komunikace.*“¹⁴⁵

---

¹⁴³ VOLKOVÁ, Jana. Příslušnost soudů ve věcech vyvlastnění ve vleku neustálých legislativních změn. *Právní rozhledy*. 2013, č. 19. ISSN 1210-6410, s. 662.

¹⁴⁴ VOLKOVÁ, Jana. Příslušnost soudů ve věcech vyvlastnění ve vleku neustálých legislativních změn. *Právní rozhledy*. 2013, č. 19. ISSN 1210-6410, s. 662.

¹⁴⁵ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 12. 1. 2011, čj. Konf 42/2010-7.

Žalobce Ing. Jiří Z. se proti uvedenému zřízení trvalého věcného břemene odvolal ke Krajskému úřadu Jihomoravského kraje, který jeho odvolání zamítl. Žalobce Ing. Jiří Z. tedy napadl rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje prostřednictvím žaloby u Krajského soudu v Brně. Žalobce se domáhal vydání rozsudku, jímž by bylo rozhodnuto, že se shora uvedené věcné břemeno nezřizuje a že se vydaným rozsudkem nahrazuje rozhodnutí žalovaného. V tomto případě byla věc přiřazena správnímu senátu Krajského soudu, ačkoli žalobce návrh podal k civilnímu senátu (v souladu s tím, že podle zákona o vyvlastnění rozhodují civilní soudy), což vedlo k tomu, že se žalobce domáhal jejího předání k senátu civilnímu. Správní senát pak shledal, že tato věc byla u něj omylem zapsána, tudíž do jeho pravomoci nepatří a předal věc k projednání civilnímu senátu. Ten však svoji pravomoc popřel a proto s ohledem na takto vzniklý negativní kompetenční spor podal návrh zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.¹⁴⁶

Navrhovatel na podporu svého tvrzení uvedl, že *„podle § 44 zákona o pozemních komunikacích, pokud tento zákon nestanoví jinak, postupuje se v řízení o věcech upravených tímto zákonem podle obecných předpisů o správním řízení. Z § 17 zákona o pozemních komunikacích je zřejmé, že na zákon o vyvlastnění je přímý odkaz pouze, pokud se týká realizace nové stavby a při stanovení jednorázové náhrady za zřízení věcného břemene k dotčenému pozemku.“*¹⁴⁷

Navrhovatel dále své tvrzení o nepřislušnosti civilního soudu podpořil tím, že ve vztahu ke vzniklému kompetenčnímu konfliktu mezi správním a civilním soudem z toho vyplývá, že příslušnost civilního soudu dle ustanovení § 28 odst. 1 zákona o vyvlastnění je dána pouze ve věci vyvlastnění podle zákona o vyvlastnění, tzn. ve věci projednané a rozhodnuté vyvlastňovacím úřadem postupem podle zákona o vyvlastnění. O takovou situaci se však v tomto případě podle navrhovatele nejednalo.¹⁴⁸

---

¹⁴⁶ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 12. 1. 2011, čj. Konf 42/2010-7.

¹⁴⁷ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 12. 1. 2011, čj. Konf 42/2010-7.

¹⁴⁸ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 12. 1. 2011, čj. Konf 42/2010-7.

Zvláštní senát v této věci dne 12. 1. 2011 rozhodl, že příslušný vydat rozhodnutí ve věci zřízení věcného břemene podle zákona o pozemních komunikacích je soud ve správním soudnictví, neboť se jedná o omezení vlastnického práva podle zákona o pozemních komunikacích. Zvláštní senát k tomu uvedl, že „*Ustanovení § 28 zákona č. 184/2006 Sb., o vyvlastnění, které založilo pravomoc krajských soudů k přezkumu zákonnosti rozhodnutí o vyvlastnění podle části páté občanského soudního řádu, se zde nepoužije.*“¹⁴⁹ Ze zjištěných údajů vyplývá, od podání návrhu ke zvláštnímu senátu až po rozhodnutí trvalo řízení cca devět měsíců.

7.2.4 Usnesení Konf 87/2011-6 ze dne 16. 08. 2012 – spor mezi okresním soudem a soudním exekutorem

Jiný případ, který byl pro analýzu zvolen, se vztahuje ke kompetenčnímu sporu mezi Okresním soudem v Jablonci nad Nisou a soudním exekutorem JUDr. Jurajem Podkonickým, Ph.D., za účasti oprávněné akciové společnosti GE Money Bank a povinného Olava K, ve věci rozhodování o návrhu povinného na částečné zastavení exekuce. Skutkový stav byl v tomto případě takový, že ve formě usnesení ze dne 2. 9. 2009 Okresní soud v Jablonci nad Nisou nařídil exekuci na majetek povinného podle „rozhodnutí“ Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 13. 3. 2009, pro uspokojení pohledávky oprávněné ve výši 58 657,89 Kč a nákladů nalézacího řízení ve výši 23 627,20 Kč. Povinný Olav K. navrhl 16. 7. 2010 částečné zastavení této exekuce. Soud na základě tohoto podání dospěl k závěru, že toto podání je opožděné, a proto jej vrátil exekutorovi k rozhodnutí, neboť poukázal na § 52 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti, podle kterého „*nestanoví-li tento zákon jinak, je exekutor oprávněn vykonat všechny úkony, které občanský soudní řád a další právní předpisy jinak svěřují při provedení výkonu rozhodnutí soudu, soudci, vykonavateli nebo jinému zaměstnanci soudu.*“¹⁵⁰

Exekutor ovšem soudu věc vrátil s odůvodněním, že nemá pravomoc ve věci rozhodnout, protože v souladu s ustanovením § 55 exekučního řádu, exekutor exekuci zastaví pouze v případě souhlasu oprávněného s opožděným návrhem na zastavení

¹⁴⁹ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 12. 1. 2011, čj. Konf 42/2010-7.

¹⁵⁰ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 16. 8. 2012, čj. Konf 87/2011-6.

exekuce, při nesouhlasu oprávněného s opožděným návrhem však tento exekutor postoupí k rozhodnutí exekučnímu soudu. V tomto případě oprávněný, kterým byla GE Money Bank se zastavením exekuce ovšem nesouhlasil, čímž exekutor nebyl podle svého tvrzení oprávněn exekuci zastavit. Okresní soud v Jablonci nad Nisou poté dne 3. 10. 2011 podal návrh zvláštnímu senátu k rozhodnutí negativního kompetenčního sporu.¹⁵¹

Zvláštní senát ovšem dne 16. 8. 2012 uvedený návrh odmítl, neboť dovedl, že *„spor mezi okresním soudem a soudním exekutorem o to, kdo má rozhodovat o částečném návrhu povinného na zastavení exekuce, není kompetenčním sporem ve smyslu § 1 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. Zvláštní senát zřízený podle uvedeného zákona proto návrh na rozhodnutí o takovémto sporu odmítne.“*¹⁵²

Zvláštní senát toto rozhodnutí následně odůvodnil především prostřednictvím vymezení postavení soudního exekutora. Zde uvedl, že soudní exekutor je definován jako soukromá osoba vykonávající z pověření exekučního soudu veřejnou moc v oboru soudní moci. Soudní exekutor vykonává exekuční činnost nezávisle a je při jejím výkonu vázán právním řádem a rozhodnutími soudů vydanými v exekučním řízení či v řízení o výkon rozhodnutí, není ovšem povinen respektovat pokyny jiných státních orgánů. Úkony soudního exekutora v exekučním řízení jsou považovány za úkony exekučního soudu a soudní exekutor sám rozhoduje o způsobu provedení exekuce a sám také vydává rozhodnutí, která exekuční řád nesvěřuje soudu. Exekuční řád tedy staví úkony soudního exekutora na úroveň úkonů exekučního soudu. Exekuční řád je koncipován jako zvláštní zákon ve vztahu k obecné procesní úpravě obsažené v občanském soudním řádu. Z tímto způsobem chápaného vymezení postavení soudního exekutora a rozdělení pravomocí mezi exekuční soud a soudního exekutora nevyplývá, že by mezi soudem na jedné straně a orgánem moci výkonné, územní, zájmové či procesní samosprávy na straně druhé, či mezi soudem v občanském soudním řízení a soudem ve správním soudnictví bylo sporné, kdo má vydat rozhodnutí v totožné věci,

---

¹⁵¹ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 16. 8. 2012, čj. Konf 87/2011-6.

¹⁵² Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 16. 8. 2012, čj. Konf 87/2011-6.

což znamená, že se nejedná o kompetenční spor ve smyslu zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, který by příslušelo rozhodovat zvláštnímu senátu.¹⁵³ Délka trvání řízení před zvláštním senátem v tomto případě činila jeden rok a dva měsíce.

7.2.5 Usnesení Konf 28/2012-15 ze dne 16. 08. 2012 – Pravomoc zvláštního senátu k vydání předběžného opatření

Další případová studie z judikatury, na kterou se zaměřím, se věnuje otázce pravomoci zvláštního senátu k vydání rozhodnutí. V tomto případě se jednalo o spor o pravomoc mezi Ministerstvem pro místní rozvoj a Městským soudem v Praze, za účasti žalobců a) občanského sdružení NESEHNUTÍ Brno, b) Pavla Z. c), společenství vlastníků jednotek Společenství pro dům Brno a d) Společenství vlastníků jednotek Horníkova 38 a žalovaného Ing. arch. Milana T., ve věci žaloby proti certifikátu vydanému žalovaným, o návrhu žalobců na vydání předběžného opatření. Skutkový stav byl takový, že žalobci (tj. občanské sdružení NESEHNUTÍ Brno, Pavel Z. a SVJ Společenství pro dům Brno) žalobou brojili proti certifikátu vydanému žalovaným Ing. arch. Milanem T. dne 26. 4. 2009, přičemž žalobci požadovali mimo jiné i vydání předběžného opatření ve věci. S ohledem na to, že nebylo zcela zřejmé, zda ve věci má rozhodovat Ministerstvem pro místní rozvoj nebo Městský soud v Praze, Mnisterstvo pro místní rozvoj podalo dne 12. 4. 2012 návrh ke zvláštnímu senátu, přičemž žalobci se rozhodli domáhat vydání předběžného opatření u zvláštního senátu.¹⁵⁴

Zvláštní senát dne 16. 8. 2012 však návrh na vydání předběžného opatření odmítl jako nepřípustná, protože dovedil, že „*nemá pravomoc k tomu, aby předběžným opatřením (§ 38 s. ř. s.) zasáhl do hmotněprávních poměrů účastníků kompetenčního sporu. Návrh na vydání předběžného opatření proto jako nepřípustný odmítne (§ 46 odst. 1 s. ř. s.)*“¹⁵⁵

---

¹⁵³ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 16. 8. 2012, čj. Konf 87/2011-6.

¹⁵⁴ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 16. 8. 2012, čj. Konf 28/2012-15.

¹⁵⁵ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 16. 8. 2012, čj. Konf 28/2012-15.

Zvláštní senát dále v odůvodnění uvedl, že „v pravomoci zvláštního senátu je posoudit toliko sporné a na něj vznesené otázky pravomoci a příslušnosti orgánů veřejné moci k vedení řízení o věci samé, a nikoli do této věci samé (tedy hmotněprávních poměrů) zasahovat. Rozhodnutím o tom, v čí pravomoci (příslušnosti) je rozhodnout věc samu (meritorně) se pravomoc zvláštního senátu vyčerpává. Není, a z povahy kompetenčního sporu ani být nemůže, v jeho pravomoci sáhnout do stávajících či budoucích hmotněprávních poměrů účastníků řízení, jakkoli i jen zásahem předběžného charakteru.“¹⁵⁶ Řízení před zvláštním senátem trvalo v tomto případě jen čtyři měsíce.

7.2.6 Usnesení Konf 25/2012 – 9 ze dne 6. 9. 2012 - žádná ze stran není příslušná rozhodovat ve věci

Skutkový stav byl v tomto případě takový, že autorizovaný inspektor vydal dne 8. 3. 2010 certifikát podle § 117 stavebního zákona z roku 2006 pro stavbu „Vědeckotechnický park Roztoky“ v katastrálním území Žalov. Žalobci proti tomuto certifikátu podali žalobu k Městskému soudu v Praze. Ten ji usnesením ze dne 22. 2. 2011 odmítl a věc Ministerstvu pro místní rozvoj, neboť dospěl k závěru, že proti certifikátu vydanému autorizovaným inspektorem je přípustné podat odvolání, o kterém rozhoduje navrhovatel. Ministerstvo pro místní rozvoj se rovněž nepovažovalo za příslušné ve věci rozhodnout a tak podalo 12. 4. 2012 návrh ke zvláštnímu senátu.¹⁵⁷

Městský soud při svém postupu vycházel z právního názoru Nejvyššího správního soudu, na který odkazem na judikaturu poukázal a ve svém rozhodnutí o své nepřislušnosti vycházel tudíž z toho, že postup autorizovaného inspektora při vydávání certifikátu je správním řízením podle § 9 správního řádu, neboť se jedná o postup správního orgánu, jehož účelem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti. Ministerstvo pro místní rozvoj rovněž odkazovalo na argumentaci Nejvyššího správního soudu, když mělo za to, že proti

---

¹⁵⁶ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 16. 8. 2012, čj. Konf 28/2012-15.

¹⁵⁷ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 6. 9. 2012, čj. Konf 25/2012-9.

certifikátu autorizovaného inspektora není přípustné odvolání. Rozhodovat o žalobách proti certifikátu má krajský soud jako soud ve správním soudnictví.¹⁵⁸

Zvláštní senát v této souvislosti dne 6. 9. 2012 rozhodl, že žádná ze stran kompetenčního sporu není příslušná vydat rozhodnutí ve věci žaloby proti certifikátu autorizovaného inspektora, když dovodil, že „*autorizovaný inspektor jmenovaný podle § 143 a násl. stavebního zákona z roku 2006 není správním orgánem ve smyslu § 1 odst. 1 správního řádu z roku 2004 a § 4 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního. Jím vydaný certifikát (§ 117 odst. 2 stavebního zákona z roku 2006) není rozhodnutím správního orgánu (§ 67 správního řádu z roku 2004, § 65 s. ř. s.) přezkoumatelným ke správní žalobě soudem, ale plněním ze soukromoprávní smlouvy uzavřené se stavebníkem.*“¹⁵⁹ Pokud se týká délky trvání řízení před zvláštním senátem, jednalo se o necelých pět měsíců.

---

¹⁵⁸ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 6. 9. 2012, čj. Konf 25/2012-9.

¹⁵⁹ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 6. 9. 2012, čj. Konf 25/2012-9.

8. Závěr

Cílem této práce bylo detailně analyzovat kompetenční spory, o kterých rozhoduje zvláštní senát zřízený na základě zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. V této souvislosti se domnívám, že se mi cíl v rámci možností podařilo naplnit, neboť se mi nepodařilo dohledat příliš mnoho studií na toto téma, které by se kompetenčním sporům řešeným před zvláštním senátem, věnovaly podrobněji. Moje práce by tak s ohledem na množství použité judikatury a použitých zdrojů, mohla být pro své čtenáře přínosem.

Dílčím cílem pak bylo zjistit, jak dlouho v průměru trvá řízení ve věci a s jakými problémy se řízení před zvláštním senátem nejčastěji potýká. Zde jsem analyzoval jednotlivé případové studie řešené v sedmé kapitole této práce, přičemž jsem dospěl k závěru, že délka řízení před zvláštním senátem je obvykle výrazně kratší než třeba délka řízení v civilním procesu. Zjistil jsem navíc, že s ohledem na to, že s dobou trvání existence zvláštního senátu, kdy ubývá počet návrhů zvláštnímu senátu směřovaných, se rovněž zkracuje délka doby trvání řízení. Nejdelší řízení, na které jsem ve své práci narazil (byť nebylo možné zkoumat všech 1043 případů) trvalo jeden rok a čtyři měsíce, přičemž se jednalo o starší případ v roce, kdy byl poměrně velký nápad případů na zvláštní senát. Naopak nejkratší řízení, které jsem analyzovat trvalo jen čtyři měsíce. Poměrně běžné je v posledních letech, že je návrh směřovaný zvláštnímu senátu vyřízen cca do půl roku, dříve byla doba trvání delší. Z tohoto pohledu nepovažuji délku řízení před zvláštním senátem za problematickou a s ohledem na to, že počet návrhů ubývá se domnívám, že jeden orgán podobný zvláštnímu senátu je v rámci ČR plně dostačující.

Tato studie měla dále ověřit nebo vyvrátit hypotézu, že kompetenční spory rozhodované zvláštním senátem častěji než situaci, kdy jsou stranami dva soudy, řeší případy, kdy jednou stranou je soud a druhou stranou je správní orgán. Při studiu jednotlivých případů, které zvláštní senát v posledních letech řešil, jsem dospěl k závěru, že případy, kdy se jedná o spor mezi správním orgánem a soudem skutečně převažují, nicméně v řadě případů se objevují i spory mezi civilním a správním soudnictvím. Z tohoto pohledu jsou rovněž zajímavé případy, o kterých není zvláštní senát oprávněn rozhodovat neboť ačkoli se to tak na první pohled jeví, nejedná se vůbec

o kompetenční spor ve smyslu zákona č. 131/2012 Sb. Zde byl zajímavý například domnělý kompetenční spor mezi civilním soudem a soudním exekutorem, který ovšem není v této souvislosti orgánem státní správy, ale je vykonavatelem onoho civilního soudu, čímž se nemohlo jednat o kompetenční spor ve smyslu zmíněného zákona. V této souvislosti považuji za nutné poukázat na skutečnost, že s ohledem na to, že se navrhovatelé v některých případech na zvláštní senát obrací s požadavky tohoto typu, v jiném případě jsem zjistil, že se účastníci na zvláštní senát obrátili dokonce s požadavkem na vydání předběžného opatření, se domnívám, že zejména laická, ale někdy i odborná veřejnost mylně chápe postavení a cíle zvláštního senátu. To může být dáno zejména tím, že zvláštní senát na českém území působí pouze 12 let, což je poměrně krátká doba na to, aby si zejména laická veřejnost dokázala přesně představit, k čemu má tato instituce sloužit.

V této diplomové práci jsem se dále pokoušel zodpovědět následující výzkumné otázky:

- Jaký je přínos zvláštního senátu pro rozhodování kompetenčních sporů?

Za hlavní přínos zvláštního senátu a jeho judikatury považuji především skutečnost, že s ohledem na to, že jeho rozhodnutí jsou závazná „*erga omnes*“, se většinou kompetenční spory stejného typu neopakují, což vede k větší právní jistotě a přehlednosti právní úpravy. Skutečnost, že je zvláštní senát přínosem potvrzuje i fakt, že ve srovnání např. s počtem kompetenčních sporů, které řeší Nejvyšší správní soud, je počet kompetenčních sporů a tudíž i přínos zvláštního senátu výrazně vyšší.

- Nebylo by možné, řešit rozhodování o kompetenčních sporech, kde alespoň jednou stranou je soud jiným, efektivnějším způsobem?

V této souvislosti se domnívám, že zvláštní senát funguje dobře a oproti jiným oblastem soudnictví i rychle, čímž si nemyslím, že by jiné řešení bylo významně efektivnější. V této souvislosti bych spíše navrhoval drobné změny ve vztahu ke zvláštnímu senátu. Kupříkladu se domnívám, že s ohledem na náročnost problematiky, kterou se zvláštní senát zabývá, je funkční období soudců, které trvá pouze tři roky, krátké. Každý nový člen zvláštního senátu jistě potřebuje určitý čas na „zpracování

se,“ seznámení se s problematikou, což i v případě, že většina soudců je do zvláštního senátu zvolena opakovaně, vede k situaci, kdy i pouhý jeden či dva noví soudci, mohou zpočátku do jisté míry komplikovat a zpomalovat fungování zvláštního senátu tím, že problematiku úplně do detailu neznají. Zde by bylo řešením prodloužit funkční období např. na 10 let, což by vedlo k tomu, že by se situace, kdy se funkce ujme nový člen senátu, který se musí nejprve „zapracovat“ neopakovala tak často, naopak soudci by po pár letech získali značnou jistotu a spory řešili rychleji a efektivněji.

Resumé

The aim of this study was to analyze in detail the jurisdictional disputes to be decided upon special Chamber established under the Act no. 131/2002 Coll., On the decisions of some of jurisdiction. In this context, I believe that my goal was fulfilled as possible, because I could not trace too many studies on this topic that should be solved conflicts of jurisdiction before a special Senate devote more detail. My job would be so with respect to the quantity of the case and the resources used, it could be beneficial to your readers.

A partial goal was to find out how long on average it takes control of things and what problems the proceedings before the Special Senate most frequently encountered. Here I analyzed the individual case studies addressed in the seventh chapter of this work, and I have concluded that the proceedings before a special Senate is usually much shorter than the necessary length of proceedings in a civil trial. In addition, I found that, having regard to the fact that the duration of the existence of a special Senate with a shrinking number of proposals of the Special Senate directed, it also reduces the length of the proceedings. Longest management, which I came across in my work (although it was not possible to examine all 1,043 cases) took one year and four months, while it was the case earlier in the year, when it was quite a big one case to a special chamber. Conversely shortest procedure, which I analyze lasted only four months. Quite common in recent years, the proposal is directed special Senate settled about half a year before the duration longer. From this perspective, I do not consider the length of the proceedings before the Special Senate problematic with regard to the fact that the

number of proposals is declining, I believe that one institution similar to the Special Chamber of the Czech Republic is fully sufficient.

This study should also verify or disprove the hypothesis that jurisdictional disputes adjudicated special Senate more than a situation where two parties are courts dealing with cases where one side of the court and the other side is the administrative authority. When studying individual cases, a special chamber in recent years have been dealt with, I have concluded that the cases where a dispute between the administration and the court actually prevail, however, in many cases, there are also differences between civil and administrative judiciary. From this perspective, are also interesting cases where no special Chamber competent to rule because although it seems at first sight, but it is not a jurisdictional dispute under the Act no. 131/2012 Coll. There was an interesting example purported conflict of jurisdiction between the civil courts and judicial executor, which is not in this context, government authority, but the executor of that civil courts, which were not in a jurisdictional dispute within the meaning of that law. In this context, I consider it necessary to point out that in view of the fact that the petitioners in some cases, the special Senate turns with the requirements of this type, in another case, I found that the participants at a special Senate even approached with a request for interim measures, i believe that especially lay, but sometimes mistakenly professional public understands the position and goals of the special Senate. This may be mainly due to the fact that the special Senate on Czech territory has only 12 years, which is a relatively short time for it to get especially the lay public could just imagine what this institution to serve.

In this thesis, I have attempted to answer the following research questions:

- What is the benefit special panel for resolution of conflicts?

The main contribution of the Special Senate, and his case is mainly the fact that, having regard to the fact that its decisions are binding 'erga omnes, "mostly jurisdictional disputes of the same type are not repeated, leading to greater legal certainty and clarity of the legislation. The fact that a special Chamber beneficial confirmed by the fact that compared to eg. The number of conflicts of jurisdiction,

which addresses the Supreme Administrative Court, the number of conflicts of jurisdiction and thus benefit the Special Senate significantly higher.

- It would not be possible to solve the decision on jurisdiction, where at least one side of the court is another, more efficient way?

In this context, I believe that a special chamber works well and compared to other areas of the judiciary and quickly, so do not think that would be a different solution was significantly more effective. In this context, I would rather suggest minor changes in relation to the special Senate. For example, I believe that with regard to the complexity issue, which deals with special Chamber, the term of office of judges, which lasts for only three years, short. Each new member of the Special Senate certainly needs some time to "train," the explanation of the issue, which even if the majority of judges are elected in a special Senate repeatedly, leading to a situation where even just one or two new judges might initially to some extent complicate and slow down the operation of the special Senate by the issue entirely to know the details. There would be a solution to extend the term eg. For 10 years, which would mean that it would be a situation where the function takes a new member of the Senate, which must first be "incorporated" repeat so often, on the contrary, judges would get after a few years considerable confidence and resolve their disputes quickly and efficiently.

Seznam použité literatury:

Knihy:

DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. *Občanský soudní řád I, II Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9.

HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. 3. Vyd. Praha: C.H.Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-059-1.

HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo, obecná část*. 7. rozšířené vyd. Praha: C.H.Beck, 2009. ISBN 970-80-7400-049-2.

MAZANEC, Michal. *Kompetenční konflikty*. Brno: Nejvyšší správní soud, 2014. ISBN neuvedeno.

SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2009.

SLÁDEČEK, Vladimír a kol. *Správní soudnictví v ČR a v Evropě*. Praha: Wolters kluwer, 2010. ISBN 978-80-7357-518-2.

VOPÁLKA, Vladimír a kol. *Soudní řád správní komentář*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C.H.Beck, 2004. ISBN 978-80-7179-864-4.

ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Správní soudnictví a jeho dvě "větve" aneb srovnání řízení podle části 5. občanského soudního řádu a řízení o žalobě proti nezákonnému rozhodnutí podle soudního řádu správního*. Plzeň, Sborník-Právnícká fakulta ZČU, 2008, ISBN neuvedeno.

Odborné články:

BARTONÍČKOVÁ, Klára. Právní úprava řešení kompetenčních sporů mezi soudy. *Právní fórum*. 2009, č. 1. ISSN 1214-7966.

FRUMAROVÁ, Kateřina. Kompetenční spory rozhodované Nejvyšším správním soudem. *Správní právo*. 2013, č. 6. ISSN 0139-6005.

HAMUEÁKOVÁ, Klára. K možnosti podání žaloby dle části páté občanského soudního řádu opomenutým účastníkem a další otázky s tím související. *Správní právo*. 2011, č. 8. ISSN 0139-6005.

TĚMÍN, Tomáš. Žaloba proti nečinnosti správního orgánu. *Bulletin advokacie*. 2004, č. 3. ISSN 1210-6348.

VOLKOVÁ, Jana. Příslušnost soudů ve věcech vyvlastnění ve vleku neustálých legislativních změn. *Právní rozhledy*. 2013, č. 19. ISSN 1210-6410.

Internetové zdroje:

Kompetenční žaloby. *Nejvyšší správní soud* [online]. 2011 [cit. 2014-12-29]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Kompetencni-zaloby/art/495?menu=315>.

NOVÁK, Antonín. Soudní přezkum správních rozhodnutí před obecnými a správními soudy. *E-pravo.cz* [online]. 2003 [cit. 2014-12-29]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/soudni-prezkum-spravnich-rozhodnuti-pred-obecnymi-a-spravnimi-soudy-21957.html>.

Opravné prostředky proti rozhodnutím správních soudů. *Nejvyšší správní soud* [online]. 2014 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Opravne-prostredky-proti-rozhodnutim-spravnich-soudu/art/496?menu=316>.

ROSSMANN, Viktor. Novelizace soudního řádu správního. *E-pravo.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/novelizace-soudniho-radu-spravniho-80032.html>.

Řízení ve věcech politických stran a politických hnutí. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. 2011 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Rizeni-ve-vecech-politickyh-stran-a-politickyh-hnuti/art/493?menu=313>.

Řízení o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části. *Nejvyšší správní soud* [online]. 2013 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Rizeni-o-zruseni-opatreni-obecne-povahy-nebo-jeho-casti/art/494?menu=314>.

Soudnictví ve věcech volebních a ve věcech místního a krajského referenda. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. 2014 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/main.aspx?cls=art&art_id=492.

Statistiky. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. 2014 [cit. 2015-01-02]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/main2Col.aspx?cls=Statistika&menu=190>.

VRCHA, Pavel. Rozhodování kompetenčních sporů zvláštním senátem. *Pavel Vrcha, soudce NS ČR* [online]. 2011 [cit. 2014-12-31]. Dostupné z: <http://vrcha.webnode.cz/news/rozhodovani-kompetencnich-sporu-zvlastnim-senatem/>.

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Zvlastni-senat-zrizeny-podle-zakona-c-131-2002-Sb-/art/52?menu=269>.

Zvláštní senát ve věcech kompetenčních sporů zřízený podle § 2 zákona č. 131/2002 Sb. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/main.aspx?cls=art&art_id=38.

Žaloba proti nezákonnému zásahu. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. 2014 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Zaloba-proti-rozhodnuti-spravniho-organu/art/489?menu=309>.

¹ § 82-87 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního.

Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu. *Nejvyšší správní soud ČR* [online]. 2012 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Zaloba-proti-rozhodnuti-spravniho-organu/art/489?menu=309>.

Právní předpisy:

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústavy ČR.

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listiny základních práv a svobod ČR.

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

Zákon č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

Judikatura:

Nález Ústavního soudu ze dne 19. 4. 2001, sp. zn. III. ÚS 429/2000.

Nález Ústavního soudu ČR Pl. ÚS 4/04 ze dne 17. února 2004.

Nález Ústavního soudu ČR sp. zn. IV. ÚS 1743/10 ze dne 23. listopadu 2010.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 03. 06. 2004, čj. 2 Afs 17/2003 - 54

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 04. 2005, čj. 4 As 17/2004 – 55.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 03. 2005, čj. 2 Aps 1/2005 – 65.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu 18. 10. 2007, čj. 7 Ans 1/2007-100.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2010 č.j. 2 Ans 5/2009 – 59.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 4. 1. 2008, sp. zn. 30 Cdo 5488/2007.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 32 Cdo 4775/2009, ze dne 20. 10. 2010.

Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2006, čj. Vol 5/2006 46.

Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2008, čj. Komp 4/2008-49.

Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2009, čj. Komp 5/2008-85.

Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 4. 5. 2005, čj. Konf 33/2004-13.

Usnesení zvláštního senátu zřízeného zákonem č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 30. 6. 2006, čj. Konf 132/2005-7.

Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 31. 5. 2006, čj. Konf 6/2005-11.

Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 3. 11. 2005, čj. Konf 29/2005-23.

Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 8. 1. 2007, čj. Konf 20/2006-5.

Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 20. 3. 2007, čj. Konf 37/2006-31.

Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 8. 6. 2007, čj. Konf 4/2007-6.

Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 4. 6. 2008, čj. Konf 20/2007-8.

Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 12. 1. 2011, čj. Konf 42/2010-7.

Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 16. 8. 2012, čj. Konf 87/2011-6.

Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 16. 8. 2012, čj. Konf 28/2012-15.

Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 6. 9. 2012, čj. Konf 25/2012-9.